OLYMPIJSKÁ REVUE

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

niké EXTRA ŠPORT

20. APRÍLA 2007

2/2007

SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ

PRÍLOHA SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU A SOM, a. s.

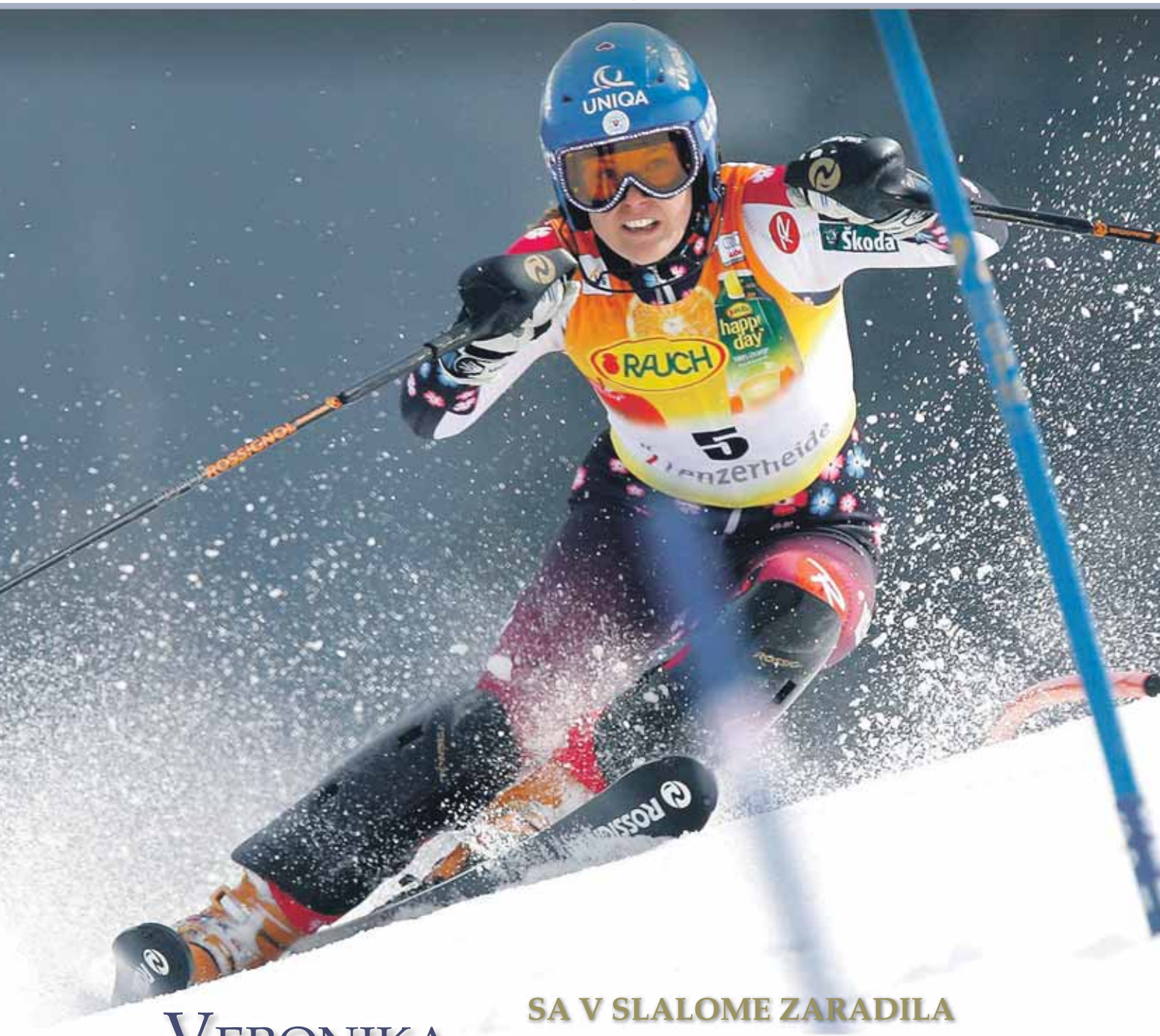

VERONIKA ZUZULOVÁ

SA V SLALOME ZARADILA DO ABSOLÚTNEJ SVETOVEJ ŠPIČKY

FOTO SITA

Olympizmus je tmelom tela,

Vďaka pestrým a bohatým olympijským aktivitám mal SOV už krátko po vzniku

Verejnosť vníma pojem „olympijský“ predovšetkým v súvislosti s letnými či zimnými olympijskými hrami. Jeho obsah je však v skutočnosti oveľa rozsiahlejší. Pre zakladateľa novovekých olympiád, francúzskeho pedagóga Pierre de Coubertin, bol šport predovšetkým prostriedkom výchovy, o ktorej reformu sa usiloval. Olympizmus sa stal jej významným nástrojom, pretože stmeľuje rozvoj tela, ducha i charakteru. Rozvíjanie olympizmu tvorí aj najrozsiahlejšiu časť poslania Slovenského olympijského výboru. O jeho napĺňanie sa stará rozvetvená sieť olympijských aktivít, ktoré vytvárajú určitú duchovnú a ideovú nadstavbu samotného športu. Práve ich pestrosť a bohatosť spôsobila, že SOV mal už krátko po svojom vzniku (19. december 1992) doma i v zahraničí veľmi dobré meno. Športové úspechy pod hlavičkou SOV na olympijských hrách prišli až po tom.

ROZVOJ OLYMPIZMU NA SLOVENSKU ODŠTARTOVALA OSS

Treba povedať, že Slovenskému olympijskému výboru pri rýchlom šírení dobrého mena doma i vo svete výrazne pomohla jeho predchodkyňa – Olympijská spoločnosť Slovenska (OSS). Tá vznikla ešte za existencie federálneho štátu, 6. apríla 1990 a pôsobila až do 28. januára 1995, keď sa včlenila do SOV.

Práve OSS rozvinula veľmi rýchlo pestré aktivity, ktorými účinne prenikala medzi mládež i do širokej verejnosti. Podporu našli tieto jej snahy v Slovenskom združení telesnej kultúry (SZTK), i na ministerstve školstva. Vďaka tomu OSS dokázala napríklad počas niekoľkých rokov finančne podporovať bývalých olympionikov zo Slovenska, alebo aj medzinárodné súťaže mládeže a podujatia športu pre všetkých. A až neuveriteľne znie, že niekdajší minister zdravotníctva SR Alojz Rakús svojho času vyhovel požiadavkám OSS a schválil bezplatné lekárske prehliadky starších bývalých olympionikov...

Na čele OSS po celý čas jej trvania bola bývalá výborná atlétka **Mária Mračnová**, ktorá zastrešuje túto oblasť aj v SOV. V Slovenskom olympijskom výbore je od jeho vzniku nepretržite podpredsedníčkou, zodpovedajúcou práve za oblasť olympijských aktivít. O uplynulých sedemnástich rokoch rozvoja olympizmu na Slovensku vie preto viac, než ktokoľvek iný. Aj preto sme o nich hovorili s ňou.

„Vládla vtedy veľká eufória a v ľuďoch bola chuť niečo nové robiť,“ vracia sa Mračnová k začiatkom v prvej polovici deväťdesiatych rokov. **„Treba si uvedomiť, že nič podobné sme predtým nepoznali. Za predošlého pôsobenia Čs. olympijského výboru, keď sa všetko dôležité dianie okolo hnutia piatich kruhov odohrávalo v Prahe, sme nezažili ozajstný olympizmus v praxi. Teda taký, aký sme od roku 1990 rozvinuli na Slovensku. Chceli sme propagovať olympijské myšlienky, pripomínať olympionikov z minulosti - a najmä tým starším aj pomôcť, vyzdvihovať fair play, výchovne osloviť mládež, chodiť na besedy, organizovať rozmanité športové i kultúrne podujatia, robiť osvetu a propagáciu. Množstvo ľudí malo vtedy ochotu pracovať na poli olympizmu, aj keď odmenou im bol len dobrý pocit, nie peniaze. Veľmi aktívni boli v tých časoch aj mnohí tréneri, funkcionári, športoví novinári a bývalí olympionici. Bodaj by sa ich dnes angažovalo toľko...!“**

Duchovná nadstavba športu

Výchovno-vzdelávací, či kultúrno-ekologický rozmer olympijského hnutia utvárajú určitú duchovnú nadstavbu športu. To je to, čím sa olympizmus odlišuje od športu ako takého, a čím sa aj Slovenský olympijský výbor odlišuje od športových zväzov a ďalších organizácií a inštitúcií, pôsobiacich v oblasti športu.

KEĎ V ATLANTE MLADÉMU SLOVENSKU ZÁVIDELI...

Iniciatíva OSS prenikala rýchlo do mnohých oblastí. Až tak rýchlo, že slovenskí olympijskí nadšenci často čelili českému káraniu z Prahy, kde sa tradicionalisti ťažko vyrovnávali s novým sviežim závanom z východu krajiny. Dobre si pamätám na to nadšenie a elán, s akým sa mnohé známe osobnosti slovenského športu počnúc rokom 1990 zapojili do šírenia olympijských myšlienok medzi širokú verejnosť a hlavne mládež. Ján Zachara, Bohumil Golian, Anton Švajlen, Mikuláš Athanasov, Vincent Lafko, Katarína Ráczová, Ľubomír Kadnár, Ľudovít Komadel, Ján Mráz, Ivan Čierny, Ján Grexa, Pavol Glesk, Jozef Hrčka a mnohomnoho ďalších s entuziazmom vstúpilo na pole, ktoré bolo na Slovensku z objektívnych dôvodov dovtedy obrábané len sporadicky a nesystematicky.

„Treba si uvedomiť, že vzhľadom na výhradnosť postavenia ČSOV ako jediného reprezentanta olympijského hnutia v krajine a na fakt, že slovenský šport ako taký zase patril pod SZTK, sa OSS logicky musela zamerať práve na olympijské aktivity. Tam bol úplne voľný priestor,“ pripomína Mária Mračnová.

Už v roku 1990 sa Olympijská spoločnosť Slovenska výrazne angažovala pri vzkriesení plánov kandidatúry Tatier na usporiadanie zimných olympijských hier. To bola téma, ktorá hlavne spočiatku mnohých elektrizovala.

Ďalší rok vznikol v Bratislave prvý regionálny olympijský klub. To bolo nóvum, pretože kým tradičný Čs. klub olympionikov bol „elitnou“ organizáciou športovcov, ktorí sa na OH či ZOH umiestnili do 6. miesta, členmi olympijských klubov na Slovensku (druhý vznikol v Prievidzi, ďalšie zakrátko zakladali po celom Slovensku od Trnavy až po Košice či Prešov – dnes ich je dovedna šestnásť) sa mohli stať aj ďalší olympionici, ako aj priaznivci a propagátori olympijských myšlienok bez obmedzenia.

Na podnet OSS vzniklo v roku 1991 masové podujatie Deň športu, neskôr zmenené na Dni športu (dnes ich zastrešuje Asociácia športu pre všetkých). Olympijskí nadšenci sa výrazne podieľali aj na zrode podujatia Challenge Day. V tom istom roku sa na Slovensku prvý raz uskutočnil Beh Olympijského dňa, ktorý je dnes najmasovejším podujatím SOV. O našich úspešných olympionikoch vyšla už v roku 1991

■ *Prezentácia bohatých aktivít mladého SOV na zasadnutí ANOV v Atlante 1995. Predsedovi SOV Vladimírovi Černušákovi a podpredsedníčke pre olympijské aktivity Márii Mračnovej mohli predstavitelia oveľa starších národných olympijských výborov z celého sveta naozaj závidieť...*

ducha a charakteru

veľmi dobré meno, medaily prišli až neskôr

■ *Beh Olympijského dňa je každoročne najmasovejším podujatím Slovenského olympijského výboru, na ktorého organizácii sa výdatne podieľajú regionálne olympijské kluby.*

kniha „Preslávili Slovensko“. Nasledovalo spustenie celoslovenskej olympiády detí a mládeže v Trnave s názvom Kalokagatia.

Slovenskí členovia vedenia federálneho Čs. klubu fair play založili Klub fair play SOV, ktorý vyvíjal veľmi dynamickú činnosť. Krátko po ustanovení SOV vznikla Slovenská olympijská akadémia. V roku storočnice vzniku olympijského hnutia (1994) zorganizovala anketu o najúspešnejšieho slovenského olympionika v histórii, začala usporadúvať vedomostné súťaže pre školy, vydávať publikácie a usporadúvať zájazdy do Olympie, i do dejísk OH či ZOH. Veľmi energicky vstúpili do slovenskej olympijskej rodiny filatelisti. Ich spoločnosť rozvinula veľmi bohatú činnosť, aj s vysokým medzinárodným uznaním.

Olympijská spoločnosť Slovenska iniciovala premenovanie starého bratislavského „zimáku“ na Zimný štadión Ondreja Nepelu, pomenovanie námestia a ulice v Trnave podľa Jozefa Herdu, i osádzanie pamätných tabúľ, pripomínajúcich olympionikov. Organizovala početné besedy na školách, kultúrne a umelecké súťaže, výstavy, behy proti drogám, ale napríklad aj výsadbu stromčekov. S pomocou množstva ochotných ľudí vydávala menšie publikácie, bulletiny, brožúrky na cvičenie. K olympijskej storočnici (1994) pripravila OSS, už v spolupráci so SOV, dovedna 49 aktivít!

„Faktom je, že v počiatočných rokoch existencie SOV nás v zahraničí oveľa viac vnímali zásluhou rozvoja olympijských aktivít, ako vďaka výrazným športovým výsledkom na olympiádach. Veď olympizmus sme na Slovensku búrlivo rozvíjali už od roku 1990, kým prvé olympijské medaily získali naši športovci až na OH 1996 v Atlante. Nikdy nezabudnem na to, akú pýchu sme pociťovali s vtedajším predsedom SOV a členom MOV na Slovensku Vladimírom Černušákom, keď sme v Atlante rok pred olympiádou prezentovali naše aktivity na zasadnutí ANOV. Každý národný olympijský výbor tam mohol pripraviť panely s prezentáciou svojej činnosti. SOV, ktorý existoval vtedy ešte len tretí rok, mal najpestrejší stánok zo všetkých z celého sveta - s tromi veľkými panelmi! Myslím si, že mnohí kolegovia z cudziny vtedy malému Slovensku závideli...,“ hovorí Mária Mračnová.

Čo je olympizmus?

Olympizmus je životnou filozofiou, oslavujúcou a vyvážene spájajúcou telesnú zdatnosť, vôľu, ducha. Spojením športu s kultúrou a výchovou sa olympizmus usiluje o vytvorenie takého životného štýlu, ktorý je založený na radosti z vynaloženého úsilia, na výchovnej hodnote dobrého príkladu a na rešpektovaní základných univerzálnych etických princípov. Cieľom olympizmu je všade zapojiť šport do služieb harmonického rozvoja človeka s nádejou, aby sa tak podporilo budovanie mierovej spoločnosti, usilujúcej sa o ochranu ľudskej dôstojnosti. S týmto úmyslom vyvíja olympijské hnutie, samo, alebo v spolupráci s ďalšími organizáciami a podľa svojich možností, činnosť na podporu mieru.

(Zo základných princípov Olympijskej charty)

„Nestačí, aby sa každé štyri roky okázalo slávili olympijské hry. Je dôležitejšie, aby v skromnosti a rovnomernosti každý bez rozdielu užíval blahodarnosť olympijskej kultúry.“

PIERRE DE COUBERTIN,
zakladateľ moderného olympizmu

NA PEVNOM ZÁKLADE STABILNÁ STAVBA

Slovenský olympijský výbor, ktorý práve na podnet OSS ustanovili v decembri 1992, mal zásluhou oduševnenej práce desiatok ľudí hneď od začiatku na čo nadväzovať. Práve vďaka tomu mal veľmi dynamický rozbeh a rýchlo sa etabloval. Viac než dva roky sa jeho činnosť prelínala s činnosťou OSS. Kým SOV sa v úvodnom období zameriaval hlavne na vybudovanie svojej štruktúry i ekonomiky, na zakotvenie do medzinárodného olympijského hnutia i do Európskych olympijských výborov, alebo na podporu kandidatúry Popradu-Tatier na ZOH 2002, OSS naďalej zastrešovala hlavne olympijské aktivity. Keď naplnila svoje historické poslanie, včlenila sa do SOV. Rozvoj olympizmu už výlučne pod hlavičkou SOV plynule pokračoval v stále širších dimenziách.

SOV sa opakovane snažil presadiť olympijskú výchovu do učebných osnov, či už dejepisu, alebo občianskej náuky. Tieto snahy sa dodnes nestretli s úspechom, ale olympijské myšlienky aj tak zasahovali školskú mládež prostredníctvom množstva športových i kultúrnych podujatí, či vedomostných súťaží a publikácií, napríklad Olympijskej abecedy. Klub fair play SOV vydal viacero školských potrieb (pravítka, zošity, obaly, rozvrhy hodín), ktorých prostredníctvom dennodenne oslovoval deti. Mimochodom, KFP SOV bol v roku 1999 za príkladnú prácu ako prvý v Európe ocenený diplomom Európskeho hnutia fair play a o dva roky neskôr zorganizoval v Bratislave Európsku konferenciu fair play s bohatou medzinárodnou účasťou.

Množstvo aktivít sa dialo prostredníctvom olympijských klubov. Ich unikátna sieť dodnes tvorí takpovediac predĺžené ruky SOV - teraz už v 16 mestách, resp. regiónoch Slovenska. S klubmi spolupracujú pri rôznych podujatiach aj ďalšie členské subjekty SOV, organizačné zložky i komisie. Významné aktivity začala vyvíjať kultúrna komisia, ktorá usporiadala množstvo výstav a umeleckých súťaží pre amatérskych i profesionálnych výtvarníkov, sochárov, či literátov. Činili sa aj komisie SOV pre ženy a šport i pre šport a životné prostredie. Pred šiestimi rokmi vznikla Slovenská asociácia olympionikov, ktorá začala organizovať pravidelné stretnutia slovenských účastníkov OH i ZOH. Olympionici i ďalší športovci sa predvlani spontánne zapojili do pomoci Vysokým Tatrám, postihnutým ničivou víchricou.

Slovenská olympijská akadémia rozvinula množstvo akcií. Popri ideovom zastrešovaní vedomostných súťaží o olympizme, vydaní viacerých publikácií či prevádzkovaní vlastnej internetovej stránky, je z jej „dielne“ napríklad aj film „Slovensko na olympijských hrách“,

OLYMPIJSKÁ REVUE

ŠPORT EXTRA – OLYMPIJSKÁ REVUE, príloha Slovenského olympijského výboru a Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s. Vydáva Šport Press, s.r.o., Ilkovičova 34, 842 28 Bratislava. Riaditeľ: JUDr. PAVEL ŠÍPKA. Šéfredaktor: ZDENO SIMONIDES. Zostavovateľ: ĽUBOMÍR SOUČEK. Grafická úprava: Ivan MATÚŠEK. Obálka a vnútorný layout: ARTWELL DESIGN. Tlač: MERKANTIL, s.r.o, Trenčín. Uzávierka 2. čísla 2007: 12. apríla 2007. Samostatne nepredajné.

který uzrel svetlo sveta len nedávno. Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie zorganizovala viacero národných výstav SLOVOLYMPFILA, pred OH 2004 bola táto výstava dokonca európskou kvalifikáciou na celosvetový OLYMPHILEX, na ktorom slovenskí vystavovatelia pravidelne získavajú vysoké ocenenia. Letná mládežnícka olympiáda Kalokagatia v Trnave sa rozrástla priam do obrovských rozmerov, aj s početnou zahraničnou účasťou. Má už aj zimnú vetvu. Beh Olympijského dňa málokde na svete organizujú s takou početnou účasťou, ako na Slovensku. A dalo by sa ešte dlho pokračovať.

Dá sa povedať, že na pevnom základe, ktorý vybudovala Olympijská spoločnosť Slovenska, vystaval Slovenský olympijský výbor stabilnú stavbu. Odolala aj ohrozeniam, ktoré priniesla doba, aj keď ju nepochybne poznačili.

DOBA SA ZMENILA, TECHNOKRATIZMUS UBLÍŽIL

Treba si uvedomiť, že výchovno-vzdelávací, či kultúrno-ekologický rozmer olympijského hnutia utvárajú určitú duchovnú nadstavbu športu. To je to, čím sa olympizmus odlišuje od športu ako takého, a čím sa aj Slovenský olympijský výbor odlišuje od športových zväzov a ďalších organizácií a inštitúcií, pôsobiacich v oblasti športu. Toto ako keby si neuvedomovali médiá, ktorých bulvarizácia spôsobila značné odvrátenie sa od hodnôt športu aj olympizmu.

Žiaľ, toto pochopenie chýbalo aj časti vedenia SOV v predošlých rokoch. Najmä bývalý generálny tajomník SOV Martin Benko presadzoval technokratický prístup a na olympijské hnutie i šport sa pozeral predovšetkým z obchodno-marketingovej stránky. **„Som si istá, že technokratický prístup a nepochopenie podstaty olympizmu našim aktivitám ublížili. Dobrovoľní pracovníci v olympijskom hnutí, ktorí vykonávali množstvo cenných aktivít bez nároku na odmenu, boli znechutení úradníckym postojom k svojej práci. Zažili postupnú očividnú redukciu finančných dotácií SOV na činnosť v oblasti rozvoja olympizmu. Navyše viaceré zložky a komisie SOV museli čeliť veľkým tlakom, aby sa transformovali na občianske združenia s právnou subjektivitou. Tieto snahy sa napokon ukázali ako značne kontraproduktívne, pretože dobrovoľných pracovníkov vystavili do pozície, v akej by vzhľadom na charakter svojej činnosti nemali byť. A trebárs Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie už z objektívnych dôvodov prejavuje vážny záujem ukončiť svoju samostatnú činnosť a včleniť sa do SOV v pozícii komisie, tak ako kedysi,“** tvrdí Mária Mračnová.

Mračnová netají, že olympijským aktivitám akoby na Slovensku v posledných rokoch vzhľadom na uvádzané problémy trochu „dochádzal dych“. Ale má pre to aj vysvetlenie, ktoré súvisí s práve vypovedaným: **„Redukcia dotácií spôsobila útlm činnosti. Stačí si uvedomiť, že zdroje finančnej podpory mimo centra, v regiónoch, sú obmedzené. Pritom všetko stojí peniaze. Ak chcete osloviť mládež, potrebujete dať vyrobiť propagačné materiály, napríklad tričká, alebo informačné materiály, ktoré by na školách mohli využiť v olympijských kútikoch. Ak chcete osloviť širšiu verejnosť a pomôcť trebárs pedagógom či trénerom, mali by ste vydávať nejaké publikácie... A treba ešte dodať, že ak existujete ako právny subjekt, musíte z niečoho platiť ekonóma, aj archivára. Dnes vám nikto neurobí zadarmo niečo, čo vyžaduje zákon.“**

Žiaľ, nedostatok financií aj v niektorých olympijských kluboch, ktoré tvoria takpovediac základné články širokej siete aktivít, spôsobil určitú skepsu a z nej vyplývajúcu apatiu. **„Sú síce kluby, ktoré vyvíjajú vážnu a pravidelnú činnosť – predovšetkým v Košiciach, ale aj OK v Žiline, Trnave, Vysokých Tatrách, v Liptovskom Mikuláši či v Prešove, ale v činnosti viacerých sú dominantné skôr menšie aktivity, pretože na väčšie v regiónoch peniaze nezískajú. A Bratislavský olympijský klub ako keby neexistoval...,“** konštatuje Mračnová. Pritom za najväčšie pozitívum súčasnosti v oblasti rozvoja olympizmu považuje práve pôsobenie olympijských klubov, pretože ich prostredníctvom možno prenášať olympijské myš-

■ *Posolstvo Slovenska olympijským Aténam v roku 2004 bolo najmohutnejšou dlhodobou olympijskou akciou SOV v posledných rokoch.*

Nástroje rozvoja olympizmu na Slovensku

Rada rozvoja olympizmu SOV je poradným orgánom SOV pre oblasť rozvoja olympizmu v SR. Jej hlavným poslaním je príprava koncepcií a koordinácia návrhov jednotlivých občianskych združení, zložiek a komisií SOV pre oblasť olympijskej výchovy, vzdelávania, kultúry v športe, presadzovania ideálov fair play, tolerancie, rovnosti možností pre všetkých, podpory súčasných aj bývalých olympionikov v súlade s programom rozvoja olympizmu SOV. Členmi RRO sú predsedovia občianskych združení v oblasti olympijského hnutia, ktoré sa stotožňujú s poslaním RRO SOV, ďalej predsedovia zložiek a komisií SOV.

Nástrojmi rozvoja olympizmu na Slovensku sú jednak samostatné organizácie s právnou subjektivitou, ktoré sú členmi SOV - Slovenská asociácia olympionikov (SAO), Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie (SSOŠF), Združenie olympijských klubov SR (ZOK SR) a občianske združenie Kalokagatia na Slovensku, ďalej zložky SOV bez právnej subjektivity - Slovenská olympijská akadémia (SOA) a Klub fair play SOV (KFP SOV), a napokon príslušné komisie SOV - kultúrna, komisia SOV pre šport a životné prostredie a komisia SOV ženy a šport.

ZLOŽENIE RADY ROZVOJA OLYMPIZMU - predsedníčka: Mária Mračnová, členovia: Anton Tkáč (predseda SAO), Peter Osuský (predseda SSOŠF), Anton Švajlen (predseda ZOK SR), Anton Javorka (predseda OZ Kalokagatia na Slovensku), Ján Grexa (predseda SOA), Jana Stašová (predsedníčka KFP SOV), Štefan Šlachta (predseda kultúrnej komisie SOV), Juraj Bobula (predseda komisie SOV pre šport a životné prostredie).

■ *Slovenská olympijská rodina z iniciatívy SOV v rámci projektu Športovci na pomoc Tatrám výrazne pomáhala našim veľhorám, ktoré na jeseň 2004 spustošila ničivá víchrica. Na snímke pri práci olympionici Jerguš Bača, Anna Pasiarová a Alžbeta Havrančíková.*

lienky a zasievať semienko olympizmu po celom Slovensku. **„Vysoko však oceňujem prácu všetkých subjektov, zastrešovaných radou rozvoja olympizmu SOV,“** dodáva.

Úbytok dotácií na činnosť a neradostná zmena dobových pomerov - pre ktoré je charakteristické, že ľudia čoraz viac žijú len sami pre seba a málokto sa chce v niečom angažovať pre druhých, prípadne pre nejaký „vyšší princíp“ – sa podpísali aj na ochabnutí kedysi srdečných vzťahov v slovenskej olympijskej rodine, aj na útlme iniciatívy. Niekdajšie nadšenie do značnej miery vyprchalo. Našťastie, nie úplne. **„Niečo podobné ako v časoch OSS som aspoň na kratší čas prežívala pred tromi rokmi, keď sme realizovali projekt SOV Posolstvo Slovenska olympijským Aténam. Vtedy som napríklad v Trenčíne, Košiciach, či v Banskej Bystrici, ale aj inde, cítila, ako keby ožil ten niekdajší duch. Učitelia zo škôl po celom Slovensku nás vyzývali, aby sme pokračovali v podobných aktivitách,“** hovorí Mária Mračnová.

ZÍSKAŤ MLADÝCH A DYNAMICKÝCH ĽUDÍ, INOVOVAŤ

Garnitúra ľudí, ktorí v období pred 15 – 17 rokmi rozbiehali olympijské aktivity na Slovensku, zostarla. Viacerí aj pomreli. Slovensko prešlo za to obdobie vývojom, ktorý príliš nežičil spoločenskej nadstavbe, teda ani výchove, ani vzdelávaniu - skrátka tomu, čo vytvára duchovné hodnoty. V dôsledku toho pribudlo málo nových propagátorov olympizmu. A žiaľ, aj málo olympionikov, ochotných angažovať sa v aktivitách, ktoré idú ďaleko za rámec fyzickej či mentálnej prípravy na vykonávanie vrcholového športu a neprinášajú materiálny efekt.

„Ťažko sa nám získava nových ľudí. Nevieme sa k mládeži dostať tak efektívne, ako predtým a ani pôsobenie olympijských klubov v dôsledku zhoršenia finančnej situácie nie je také výrazné, ako pred časom. Nedarí sa nám ani vo väčšej miere zapájať do práce na poli rozvoja olympizmu účastníkov OH či ZOH. Taký Jerguš Bača, ktorý je popri trénerskej práci predsedom Olympijského klubu Liptova, alebo Vincent Lafko, Anna Pasiarová či Mária Jasenčáková, sú svetlými výnimkami,“ priznáva negatíva súčasného stavu Mária Mračnová.

„Musíme hľadať mladších olympionikov, ktorí sú ochotní niečo na tomto poli urobiť. Verím, že nám pomôže aj komisia športovcov SOV, ktorá sa pod vedením svojho nového predsedu Jozefa Gönciho v poslednom čase aktivizuje. Ale musíme hľadať aj nadšených mladých učiteľov, či lektorov, pretože aj s ich pomocou môžeme vstupovať do výchovy aj vzdelávania mladej generácie. A takisto potrebujeme s ich pomocou inovovať metódy práce, aj využívať možnosti počítačovej techniky a internetu,“ dodáva Mračnová. Kvituje však, že aj v tejto oblasti sa predsa len niečo už podarilo docieliť: **„V Slovenskej olympijskej akadémii sa napríklad už dlhší čas výraznejšie angažujú mladé ženy, ktoré uplatňujú metódy, prístupnejšie súčasnej mládeži, ako klasické postupy.“**

SOV má snahu a chuť hľadať nové cesty na zdynamizovanie aktivít. Snaží sa znovu nájsť chodníčky do médií. Spoluprácu nadväzuje logicky predovšetkým s verejnoprávnymi – so Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom, ktoré majú veľkú spoločenskú zodpovednosť a aj výchovné poslanie. Významnú úlohu môže zohrať aj internetová stránka SOV **www.olympic.sk**, ktorá nedávno prešla komplexnou prestavbou a od januára ponúka obrovské množstvo cenných informácií a vedomostí o olympijskom hnutí v celom jeho komplexe. SOV v spolupráci s ďalšími subjektmi začína pripravovať aj projekty nových väčších akcií, ktoré by mali dostať „do pohybu“ (doslova aj obrazne) predovšetkým mladú generáciu – ide o Olympijské festivaly mládeže, roadshow s pracovným názvom „Rozhýbme Slovensko“, alebo gymnaziády.

Optimizmus vzbudzuje aj pokračujúca stabilizácia ekonomickej situácie Slovenského olympijského výboru a opätovný poriadny rozbeh marketingovej činnosti, ktorý možno sledovať v posledných dvoch rokoch. Vďaka tomu je reálne predpokladať, že rozvoj olympizmu naberie na Slovensku časom znovu svižné tempo. Ide o to, aby sa olympizmus – ako tmel tela, ducha a charakteru – stával pre čoraz väčší okruh ľudí životnou filozofiou. To je napĺňanie coubertinovskej reformy výchovy prostredníctvom športu, v záujme ktorej tento francúzsky humanista založil novoveké olympijské hry...

ĽUBOMÍR SOUČEK

Najväčšie osobnostné naplnenie

Mária Mračnová zažila vo svojom športovom živote množstvo pamätných chvíľ. Ako špičkovú výškarku (štvrtú na OH 1976 a šiestu na OH 1968) ju napĺňal najprv súťažný šport. Potom sa dlhé roky venovala telovýchovnej pedagogickej práci na vysokej škole. Nasledovala funkcionárska etapa života, v ktorej dosiahla významné postavenie nielen na olympijskej pôde ako podpredsedníčka SOV, ale aj ako dlhoročná predsedníčka Slovenského atletického zväzu. Hovorí však, že najväčšie osobnostné naplnenie prežívala počas päťročnej práce v rámci Olympijskej spoločnosti Slovenska, keď sa zapúšťali korene bohatých olympijských aktivít, ktoré pretrvali až dodnes.

„Boli to prekrásne roky. Všetko bolo nové a uvádzali sme to do života. Vzťahy boli priateľské a kolegiálne, naozaj sme spolunažívali ako jedna olympijská rodina. Žičili sme si navzájom, každý sa snažil zohnať nejakú podporu pre spoločnú vec,“ **spomína s nostalgiou.**

Mária Mračnová sa netají tým, že ako pre bývalú športovkyňu-olympioničku bolo pre ňu v ďalšej etape života vrcholom byť vedúcou slovenskej výpravy na olympijských hrách v Atlante. ***„Ale dlhodobá práca pri rozvoji olympizmu mi dala ešte oveľa viac,“*** **konštatuje.** ***„Umožnila mi stať sa kompletným človekom, čo je vývoj, ktorým by mal prejsť každý vrcholový športovec. Ako učiteľka som sa roky snažila určitým spôsobom ovplyvňovať, formovať a vychovávať mladú generáciu. Na pôde rozvoja olympizmu sa mi však otvorili nové obzory. Stretla som sa s množstvom nových, zaujímavých ľudí a zistila som, že touto cestou možno veľmi pozitívne oslovovať mládež. Veľmi ma zaujala pestrosť práce v tejto oblasti. Mnohí vyčítajú olympijskému hnutiu komercializáciu, korupciu, či doping. Práve diskusie o prapodstate olympizmu ma však viedli k túžbe realizovať sa na tomto poli.“***

Ako ďalej v olympijskom hnutí?

Začnime opäť chápať šport v prvom rade ako nástroj kultivácie človeka a pospolitosti

Netreba tajiť, že v súčasnosti sa olympijské hnutie a jeho hry boria s nemalými problémami. Dnešná postmoderná doba prináša nové úskalia - relativizáciu tradičných mravných hodnôt, keď v etape bezbrehej slobody bezohľadného jedinca začína byť dovolené všetko, ďalej ekologické ohrozenie, konzumný životný štýl, drogy, terorizmus, násilie, ako aj rast deficitu pohybu. Táto kríza hodnôt nachádza zákonite odraz aj v športe a rovnako v jeho olympijských súradniciach.

ÉTOS ŠPORTU JE VYSTAVENÝ MIMORIADNE NEBEZPEČNÝM TLAKOM

V športe sa kríza hodnôt nešportovo prejavuje v podobe nárastu agresívnosti, ignorovania zásad fair play, v inštrumentálnom postoji k telu a ohrozovaní zdravia, v znižovaní vekovej hranice vo vrcholovom športe, i v neadekvátnom kulte športových hviezd, ktoré nie vždy konajú férovo, takže sú všetkým možným, len nie pozitívnym príkladom pre mládež. Na ihriskách i v hľadiskách sa stretávame s javmi ako diskriminácia, fanatizmus, neznášanlivosť, pod piatimi kruhmi s neúmernou komercializáciou či s gigantizmom olympijských hier. Mnohí napadajú hnutie aj znútra - ako jeho členovia; len si spomeňme na korupčnú aféru pred ZOH 2002...

Vytešujeme sa, že šport naďalej zostáva dôležitou súčasťou moderného spôsobu života. Lenže na druhej strane je šport stále silnejšie vťahovaný do sféry zábavy a masovej kultúry, a stáva sa ekonomicky výnosnou oblasťou globálnej i národnej ekonomiky. Už nielen vrcholový šport, ale aj jednoduché telesné cvičenia a rekreácia sa stávajú tovarom.

V takýchto podmienkach je étos športu vystavený mimoriadne nebezpečným tlakom. V prípade športových supermanov často nejde o rozvoj človeka prostredníctvom fyzického zdokonaľovania, ale o jeho redukciu na vysoko výkonný športový automat, keď šport – namiesto toho, aby bol nástrojom rozvoja človeka - mení človeka na svoj nástroj.

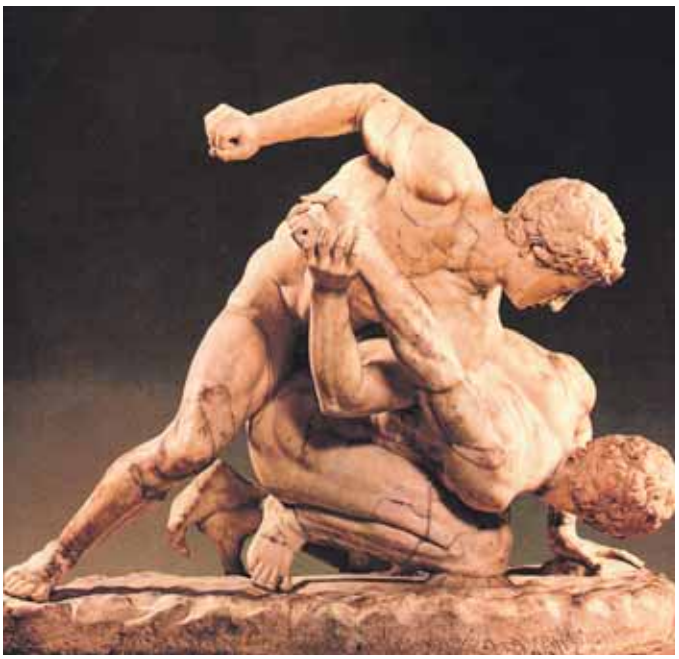

Z vnútornej vybavenosti takéhoto ľudského stroja pričasto mizne znášanlivosť a tolerancia. Zostávajú len pseudohodnoty, ktoré majú presah na divákov i športových nasledovníkov: agresivita, bezohľadnosť, vulgárnosť, xenofóbia, nacionalizmus.

Súčasný svet potrebuje šport ako prostriedok humanizácie indivídua i sveta. Avšak len za predpokladu, že pôjde o aktivity, ktoré človeka nielen fyzicky zdokonaľujú, ale aj duchovne zušľachťujú. A toto je „parketa“ pre olympijskú výcho-vu.

NOVÉ VÝZVY PRED OLYMPIJSKÝM HNUTÍM

Ak sa od čias starovekých Grékov a novovekého Coubertina zmenili spoločnosť aj šport, potom sa vynárajú logické otázky, napríklad takéto:

Netreba zmeniť doterajšie postoje k športu, zbaviť sa staromódnych ideálov, lebo pragmatický dnešok je ideálnou chvíľou na likvidovanie nepraktických ideálov?

A ak na nejakých ideáloch budeme trvať, neabsentuje potom v olympijskom hnutí koncepcia modernej podoby kalokagatie a jej účinného pôsobenia na protirečivé tendencie v globalizujúcej sa spoločnosti 21. storočia?

Ak má olympijské hnutie zostať jedinečným svetovým fenoménom, nemalo by vykazovať aj patričný podiel zodpovednosti za harmonickejší rozvoj planéty?

Nebolo by žiaduce, aby najbližší Olympijský kongres (2009) skonkretizoval požiadavku modernej koncepcie kalokagatie a jej celosvetového výchovného pôsobenia?

Kde sú seriózne otázky, mali by byť aj seriózne odpovede. Pred olympijským hnutím stoja nové výzvy, napríklad takéto:

Nechápať športový výkon ako zhŕňanie gólov, bodov, sekúnd, rekordov a pravdaže peňazí, ale ako výsledok dlhodobého procesu telesného a duševného rozvoja človeka, ako radostné prežívanie a dôstojnú sebarealizáciu.

Aktívnu športovú činnosť ponímať ako nástroj kultivácie človeka, jeho socializácie a cez súhrn takýchto jedincov zušľachťovania celej spoločnosti.

Pokračovať v demokratizácii hnutia vrátane samotného MOV, v ktorom nie sú volení, ale vyvolení.

NAMIESTO KALOKAGATIE NOVÝ IDEÁL? ALEBO RADŠEJ ŽIADNY?

V tejto súvislosti vyvoláva oprávnené otázky súvzťažnosť pojmu kalokagatie (antického ideálu harmónie krásneho tela a ušľachtilého ducha) s realitou súčasného športu. Umožňuje nám optika kalokagatie vyrovnať sa s takými negatívnymi javmi ako sú elitárska výlučnosť, agresívnosť športovcov i divákov, bezpodmienečná diktatúra úspechu, úzka špecializácia, profesionalizácia, doping, výsledkové manipulácie, či korupcia? Nebolo by účelnejšie vytvoriť nový súčasný ideál a neoperovať pojmom kalokagatia? A ešte raz: potrebujeme vôbec ešte nejaký ideál, takúto nepraktickú vykopávku z čias olympijských dedov?

Ako je dostatočne známe, pod pojmom ideál rozumieme vzor, vysoký cieľ, dokonalého predstaviteľa. Ideálny vzor je teda jav dokonalý, nedosiahnuteľný, prípadne neskutočný, vysnený. Idealizácia zase znamená ako vytváranie pojmov a abstrakcií, tak aj predstavu, popis niečoho v lepšom svetle, než je v skutočnosti. Všetky tieto nuansy sa vzťahujú aj na ideál kalokagatie a jeho idealizáciu.

Taktiež je dostatočne známe, že starogrécky ideál kalokagatie postuloval harmóniu telesnej a duševnej krásy, súlad telesnej a duševnej dokonalosti, krásy a dobra, bol to etický i estetický ideál. Kalos znamená krásny a (kai) agatos dobrý, šľachetný, milý. Pod duševnou krásou sa teda nerozumela ani tak vzdelanosť, ako hlavne ušľachtilosť, vysoká miera mravnosti.

Lenže mravnosť je dnes ak nie smiešna, tak aspoň relatívna, interpretovaná z aspektu egoistického záujmu: mravné je to, čo mi prospieva. Takže čo s takýmto starogréckym apendixom? A navyše ako historik nemôžem zamlčať, že už v antickom Grécku išlo v prípade postulovanej kalokagatie o zidealizovaný ideál. Určite sa neuplatňoval po celé obdobie starogréckych dejín. A určite neplatil vo všetkých mestských štátoch. A keby aj, sotva ho akceptoval každý slobodný Grék, napríklad pastier oviec kdesi v izolovaných horách. O neslobodných otrokoch ani nehovoriac.

Idealizácia antických olympijských hier naozaj nie je na mieste, pretože kalokagatický vzorec sa postupne rozkladal. Spočiatku boli súťaže pre všetkých slobodných Grékov, postupne si však čoraz náročnejšiu a nákladnejšiu športovú činnosť mohli dovoliť iba bohatí, alebo takí, čo dúfali, že z budúcich výhier splatia náklady na systematickú prípravu. Hry prinajmenšom od polovice

2. storočia pred n. l. už boli iba súťažami „profesionálov“, kde nad duchovnou stránkou jednostranne dominovala telesná zložka, kde sa očividne strácal súlad a vyváženosť, kde krása a estetickosť dostávali na solar. Hry beznádejne strácali svoj agatos – svoj duchovný rozmer.

Boj za uskutočnenie ideálov nikdy nemožno definitívne vyhrať, ale tento boj nikdy neslobodno vzdať.

POTREBUJEME NAPLNENIE ANTICKEJ FORMY NOVODOBÝM OBSAHOM

Napriek všetkým týmto faktom sa tvrdohlavo domnievam, že antických ideálov sa netreba zriekať a hľadať za ne novodobú náhradu. Podľa mňa je ťažko vymyslieť niečo obsažnejšie než to, čo nám zanechali starovekí Gréci. Nič lepšie asi nevymyslíme, pretože etika stále zostáva etikou, harmónia harmóniou, šľachetnosť šľachetnosťou, mierové spolužitie mierovým spolužitím. Ideál kalokagatie spojený s ideálom ekecheirie, čiže posvätného mieru, smeruje k jadru človečenstva – k sebavedomému, zdravému a tolerantnému občanovi, lebo len s takým sa dá tvoriť mierové spoločenstvo sveta. Treba si vari želať viac?

Na rozdiel od mnohých, naozaj múdrosťou pomazaných hláv, ktoré si ctím, sa jednako domnievam, že nepotrebujeme prevratnú ideovú revolúciu, ale evolúciu. Že netreba rozbíjať starú dobrú antickú formu, stačí ju napĺňať novodobým obsahom, ako sa to už stalo v prípade novovekej prísady zvanej fair play. Že sa tak „aristotelovsky“ stačí vrátiť k stratenej harmónii a opäť chápať šport, aj ten najvrcholovatejší, v prvom rade ako nástroj kultivácie človeka a pospolitosti.

V dnešnom pragmatickom svete sa často stretávame aj s názormi, že načo sú nám ideály, keď ide o nedosiahnuteľné, neskutočné, vysnené vzory. Títo mudrlanti však zabúdajú na to, že nebyť túžby ich predchodcov po uskutočňovaní ideálov, nedopracovali by sa k možnosti klásť takéto otázky, pretože by naďalej krepčili rituálne tančeky pravekých lovcov v prítmí paleolitnej jaskyne. Dejiny totiž dokazujú, že bez bojov za uskutočňovanie nedosiahnuteľných ideálov by vývoj civilizácie prešľapoval na mieste a ľudstvo by bolo zbavované svojej humánnej podstaty. Ideály sú nedostižné, zároveň ale provokujúce: priblížiť sa k nim na maximum tvorilo odjakživa hybnú páku dejinného napredovania. Isteže: boj za uskutočnenie ideálov nikdy nemožno definitívne vyhrať, ale tento boj nikdy neslobodno vzdať.

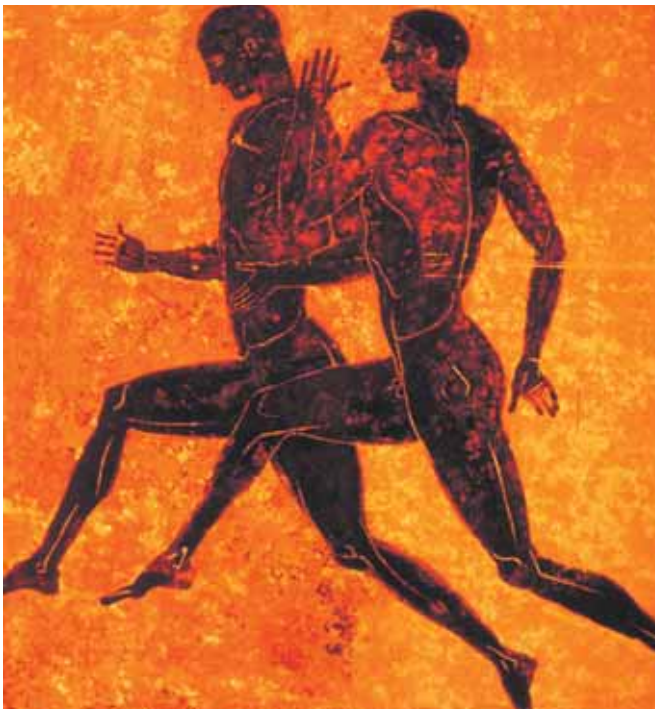

Takže nakoniec: netreba si idealizovať skutočnosť, načim uskutočňovať ideály do maximálne možnej miery. K dokonalosti sa nepripracujeme nikdy, už len preto, že sme ľudia, tvory zďaleka nie dokonalé. Ale aj pri takomto deficite dokonalosti vďaka cieľavedomému úsiliu ľudí dobrej vôle môžu olympijské hry zostať najvýznamnejším svetovým festivalom športu, kultúry, umenia, mieru a priateľstva. Stále je reálna šanca zachovať hrám špecifickosť duchovného obsahu, hlbšieho prepojenia na výchovu, kultúru, humanizmus, internacionalizmus a univerzalizmus. Už aj preto, že z prognóz o trendoch pre 21. storočie je zrejmé: súčasný svet potrebuje šport ako prostriedok humanizácie indivídua i sveta. Avšak len za predpokladu, že pôjde o aktivity, ktoré človeka nielen fyzicky zdokonaľujú, ale aj duchovne zušľachťujú. A toto je „parketa“ pre olympijskú výchovu, alebo ak chcete, pre výchovu športom.

Výchova športom a olympijská výchova samotné nemôžu spasiť morálne zdevastovaný svet. Ale k jeho náprave môžu prispieť nemalou mierou. O tom vari niekedy inokedy...

JÁN GREXA,
predseda Slovenskej olympijskej akadémie

Neidealizujme si antické olympiády

Zastavme sa pri kalokagatickej požiadavke telesnej krásy, ktorú možno dosiahnuť športovaním. Isteže, Aristoteles nazval harmonicky vyvinutých päťbojárov najkrajšími chlapmi Hellady. Ale v spise Politika varoval pred jednostranným preferovaním tela, ktoré poznal z praxe nielen olympijskej: *„Atletická skladba tela sa nehodí ani pre dobrý stav obce, ani pre zdravie a plodenie, takisto sa pre to nehodí ani telo priveľmi chúlostivé a slabé; najlepší je stred medzi jedným a druhým. Telo má byť otužilé, ale nie násilným cvičením, ani len v jednom smere, ako napríklad telo zápasníka; má mať zdatnosť, ktorú vyžadujú povinnosti a činnosti slobodných mužov. A ženy majú byť rovnako otužilé ako muži.“*

Avšak predmetom kritiky neboli len ťažkí atléti. Sokrates kritizoval jednostranné cviky u vytrvalcov, Platón u diskárov. Xenofanos z Kolofónu už v 6. storočí pred n. l. v zbierke „Posmešky“ písal: *„Múdrosť je viac hodna než sila zápasníkov a koní... A nech sa mesto pýši hoc víťazstvom v boxe, nemá preto o nič lepšiu vládu, ani sa rýchlejšie neplnia jeho sýpky“*. A Tyrtailos, jediný spartský básnik, ešte 100 rokov pred Xenofanom konštatoval: *„Nikoho za hodného cti ani zmienky by som neuznal nikdy pre zdatný beh nôh, pre skvele vedený zápas a úder päste; nikoho, nech by bol mocný a veľký ako Kyklop a vedel predbehnúť zlý severák trácky... , no nebol by statočný vojak – šport je podradný voči vojenskému hrdinstvu...“*

Najslávnejší pevec Olympie a jej hier, básnik Pindaros už v 5. storočí pred n. l. jasal, že *„Do ďaleka žiari sláva vydobytá na olympijských hrách, kde bojuje rýchlosť a sila spojená s odvahou o najvyššiu cenu...“* Lenže Lukillius, satirik a autor epigramov z polovice 1. storočia n. l. kontroval: *„Odyseus bol v cudzine dvadsať rokov, a keď sa vrátil, spoznal ho pes. Teba však, Stratofón, keď si zápasil niekoľko hodín, nespozná nik z tvojho mesta, tobôž dajaký pes.“*

A bodaj by ho spoznal. Aj na hrách v Olympii boli pravidlá príliš voľné a súboje boxerov, zápasníkov a hlavne pankratistov príliš surové. Napríklad boxerom pravidlá dovoľovali všetko okrem chmatov, držania súpera a úderov na pohlavné orgány, čiže údery pod pás, do tyla alebo na slabiny boli povolené. Údery nezmäkčovali pästiarske rukavice ako dnes, boxeri mali ruky omotané remencami z hovädzej kože. Neplatili hmotnostné kategórie ani časové ohraničenia, bojovalo sa až do zneschopnenia súpera, prípadne pokiaľ sa jeden z borcov nevzdal. Ale keď súboj trval pridlho, pristúpilo s k „vystupňovaniu“ (tzv. klimax). Pästiar musel bez krytia prijať úder a ak ho vydržal, mal právo na rovnakú odvetu. Poradie sa určovalo žrebom, počet úderov sa neurčoval, takže z takýchto neľútostných olympijských zápolení poznáme aj prípady smrti, prinajmenšom karfiolové uši či vybité zuby. Kdeže je tu potom ideál telesnej krásy, keď takáto „plastika“ menila ľudského tvora na netvora?

Príbeh našej olympijskej a športovej filatelie

Slovenskí športoví a olympijskí filatelisti patria do absolútnej svetovej špičky

V roku 1985 sa v Lausanne vo výstavnom paláci Beaulieu konala prvá zo svetových filatelistických výstav pod názvom OLYMPHILEX. Ďalšie nasledovali v rokoch 1987, 1988 a 1990. Od OH 1992 v Barcelone sa OLYMPHILEX stal pevnou súčasťou kultúrnej olympiády v rámci „letných“ olympijských hier. Autor týchto riadkov má tú česť byť jediným svetovým filatelistom, ktorý sa svojimi exponátmi zúčastnil na všetkých doterajších výstavách OLYMPHILEX, pričom na poslednej v Aténach 2004 získal ako prvý v histórii týchto vrcholných prehliadok olympijskej a športovej filatelie na jednej výstave dve zlaté medaily za dva vystavené exponáty. Olympijská a športová filatelia je v súčasnosti medzinárodne najdôležitejšou oblasťou námetovej filatelie. A Slovensko v nej naozaj má čo povedať.

Ponúkame vám príbeh našej olympijskej a športovej filatelie v skratke...

DVAJA PRIEKOPNÍCI

Priekopníkmi športovej filatelie na Slovensku boli – takisto ako vo svete – dvaja bývalí športovci a športoví funkcionári.

Tým starším, ako si ho pamätám z detstva, keď som nedeľné dopoludnia trávil s otcom na bratislavskej filatelistickej burze v kaviarni s príznačným názvom Olympia, ale tiež z „dolného“ bufetu bratislavského zimáku, kam som sa s otcom občas dostal, bolo impozantné chlapisko bielymi vlasmi a fúzami - Vojtech „Berco“ Okoličány. Nuž, malému chlapcovi sa všetci zdajú veľkí, ale ujo Berco veľký ozaj bol. Legenda hokeja, neskôr prvý slovenský medzinárodný hokejový rozhodca, tam v dlhom ošúchanom koženom kabáte stával vedľa legendárneho trénera Leopolda „Jima“ Šťastného a slávneho brankára „Ešky“ Teodora „Doda“ Reimanna.

Tým mladším z dvojice filatelistov - priekopníkov, bol môj otec, Ján Osuský. Napriek 164 cm „živej výšky“ hrával basketbal. Neskôr bol náčelníkom Slovenského basketbalového a veru i volejbalového zväzu. Z OH 1948 v Londýne otec priniesol štvorbloky olympijskej série, vydanej vo Veľkej Británii k týmto hrám – a tiež zlaté hodinky ako dar generálneho sekretára FIBA Jonesa najlepšiemu rozhodcovi olympijského basketbalového turnaja.

Na výstave SLOVOLYMPFILA 2000 sme si oboch priekopníkov uctili príležitostnou pečiatkou a prítlačou na poštovom lístku.

ROZBEH SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI OLYMPIJSKEJ A ŠPORTOVEJ FILATELIE

Pred vznikom Slovenskej republiky boli zberatelia „nášho žánru“ organizovaní v Čs. spoločnosti olympijskej a športovej filatelie OLYMPSPORT a niektorí tiež v zahraničných asociáciách podobného zamerania. Ako zakladajúci člen Olympijskej spoločnosti Slovenska si pamätám, ako sme sa následne s Ervínom Smažákom rozhodli iniciovať kroky, vedúce k propagácii (a k filatelistickej dokumentácii) aktivít vznikajúceho SOV cestou poštových materiálov. Výsledkom tohto snaženia, ktoré sa pre Ervína Smažáka stalo na dlhé roky náplňou záslužnej práce, je napríklad štočok, pripomínajúci historické ustanovujúce zasadnutie SOV 19. decembra 1992. A potom sa to rozbehlo.

Ako člen komisie známkovej tvorby, poradného orgánu ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, som sa od roku 1993 staral, aby olympijské a športové známky mali svoje dôstojné miesto. Ervín Smažák následne presvedčil predstaviteľov SOV, že by sa „patrilo“, aby SOV mal - podobne ako taliansky NOV - výplatný stroj, v štočku ktorého bude propagovať svoje aktivity a významné osobnosti slovenského olympizmu a športu.

Poštovo-filatelistické materiály, ktoré začali vznikať, prostredníctvom člena MOV Vladimíra Černušáka propagovali novoprijatý SOV v olympijskej rodine. A pretože takéto využitie „pošty“ nie je naším, slovenským vynálezom, mohli členovia MOV porovnávať... A z týchto porovnaní veru nevychádzali materiály pána profesora zle. Zásluhou slovenských filatelistov – olympijských námetárov – sa rozleteli do sveta na adresy (a do výstavných exponátov) našich zahraničných priateľov. Bolo teda celkom prirodzené, že 28. septembra 1994 založilo dvanásť filatelistov na pôde SOV Slovenskú spoločnosť olympijskej a športovej filatelie (SSOŠF).

Zakladatelia SSOŠF vytýčili spoločnosti jej budúce poslanie: propagovať aktivity SOV a idey a osobnosti olympizmu a športu cestou poštových materiálov, ktorých vznik budú svojím know-how a v rámci svojich pozícií v príslušných štruktúrach iniciovať; periodicky publikovať poznatky z oblasti nášho námetu v tlačenom médiu; organizovať výstavy olympijskej a športovej filatelie; reprezentovať slovenskú olympijskú filateliu i SOV na domácich i zahraničných výstavách, vrátane vrcholných výstav pod patronátom Medzinárodnej filatelistickej federácie, i na výstavách OLYMPHILEX pod patronátom FIPO ako organizačnej zložky MOV.

FIPO bola pôvodne spoločnosťou, združujúcou individuálnych zberateľov. Autor týchto riadkov bol od roku 1984 jej prvým „slovenským“ členom. Deviateho októbra 1994 sa za účasti zástupcov SSOŠF v Lausanne FIPO rekonštituovala ako federácia národných spoločností olympijskej filatelie. Naša Spoločnosť sa tak stala jej zakladajúcim členom.

DYNAMICKÝ ROZLET POD KRÍDLAMI SOV

Novovzniknutú SSOŠF vzal pod krídla SOV a stala sa súčasťou jeho olympijských aktivít. Nášmu snaženiu sa dostalo všestrannej podpory zo strany predsedu SOV Vladimíra Černušáka, podpredsedníčky Márie Mračnovej, i generálneho tajomníka Jána Mráza. S hrdosťou sme vnímali fakt, že „SSOŠF pri

★ Na fotografii z roku 1992 Štefan Osuský (vľavo) ako prodekan Lekárskej fakulty UK na pôde Univerzity Komenského v Bratislave s vtedajším prezidentom MOV a veľkým filatelistickým nadšencom Juanom Antoniom Samaranchom (preberal si čestný doktorát UK) a s predsedníčkou ČSOV Věrou Čáslavskou.

Olympijskú filateliu dostal na výslnie Samaranch

To, že sa olympijská filatelia zmenila z individuálneho, hoc i na národnej úrovni organizovaného koníčka na reálnu formu popularizácie myšlienok baróna Coubertina, histórie a hodnôt olympizmu, je zásluha Juana Antonia Samarancha. Prvou veľkou výstavou športovej filatelie bola totiž barcelonská v roku 1951 (14). Medzi jej organizátormi by sme našli vtedy len 31-ročného filatelistu a funkcionára u nás neznámeho športu – hokeja na kolieskových (pozor, vtedy ešte klasických 2+2, online neexistovali!) korčuliach, ktorý bol v Španielsku veľmi populárny. O 15 rokov sa stal členom MOV a o 29 rokov jeho najvýznamnejším prezidentom od čias Coubertina.

Samaranchove zásluhy o miesto olympijskej filatelie na slnku sú jedinečné a pamätník, ktorý dal vybudovať v podobe Olympijského múzea v Lausanne, je toho dôkazom. Jeho návštevníci majú možnosť zhliadnuť vzácnosti olympijskej filatelie v klimatizovanej miestnosti, chránenej dvermi hodnými „Federal Reserve“ alebo Bank of England. Veľkú časť z nich venoval múzeu sám Juan Antonio Samaranch – i keď bol väčším prezidentom MOV ako filatelistom. V roku 1983 inštitucionalizoval olympijskú filateliu založením Féderation Internationale de Philatelie Olympique – FIPO.

SOV“ (tak znel pôvodný názov našej Spoločnosti) dobre reprezentuje novovzniknutý SOV.

Na otvorení prvého OLYMPHILEX po vzniku SOV sa zúčastnil Juan Antonio Samaranch. Pre nás bola radosťou i účasť slovenského člena MOV Vladimíra Černušáka. Ostatní reprezentanti členských krajín FIPO nám ju srdečne závideli... Neskôr si „privykli“ závidieť nám i dosahované výsledky. Tie boli nedostižné aj pre oveľa väčšie krajiny s neporovnateľne bohatšou filatelistickou tradíciou, napríklad Francúzsko, Veľkú Britániu, Rusko, ale aj Česko, Maďarsko či Španielsko. Slovenská „squadra“ (Jankovič, Sopko, Smažák, Banás, Trančík, Piszton, Osuský a ďalší) získala desiatky medailí na národných, medzinárodných i svetových výstavách.

V tých rokoch sme vďaka pravidelnému a bezproblémovému krytiu odôvodnených a vydokladovaných nákladov mohli realizovať množstvo publikačných i výstavných aktivít. Začali sme periodicky vydávať prílohu SLOVOLYMP v najčítanejšom slovenskom zberateľskom médiu „Zberateľ“. Na výstavách doma i v zahraničí sme úspešne prezentovali exponáty našich členov. A predovšetkým sme mohli založiť významnú tradíciu usporadúvania medzinárodných špecializovaných filatelistických výstav, ktoré vošli do povedomia európskych olympijských filatelistov pod názvom SLOVOLYMPFILA. Tá zatiaľ posledná sa stala v olympijskom roku 2004 kvalifikáciou na OLYMPHILEX v Aténach. Ako

akt uznania výstavnej tradície a kvality, ktorá zásluhou tímu okolo Ervína Smažáka v období 1996 - 2004 v Bratislave vznikla, výstava získala patronát FIPO.

DOKUMENTÁCIA „MLADÝCH“ DEJÍN, HOLD OSOBNOSTIAM

Naše poštové materiály dokumentovali významné udalosti „mladých“ dejín slovenského olympijského hnutia. Okrem iného prvú účasť slovenského tímu na ZOH 1994 v Lillehammeri i na OH 1996 v Atlante, i medailové úspechy našich reprezentantov na atlantských i ďalších Hrách, ale pravidelne tiež Beh Olympijského dňa či významné medzinárodné podujatia organizované SOV, či jeho zložkami. Činnosť „bratských“ zložiek olympijských aktivít (Slovenská olympijská akadémia, Klub fair play SOV) sme pripomenuli rovnako, ako napríklad voľbu najlepšieho slovenského športovca 20. storočia.

Nezabudli sme však nielen na Ondreja Nepelu, ale ani na Lukáša Mihaláka, Janka Zacharu, Ladislava Trojáka, Móra Koczána, Bohuša Goliana, Ivana Chodáka, Pavla Schmidta, Michala „Mikea“ Bucknu, Antona Tkáča či Máriu Mračnovú. Obdiv a hádam i trošku závisti sme vzbudili u tých, ktorých sme „predbehli“, pripomenúc si príležitostnými pečiatkami významné postavy dejín olympizmu a športu: k nim patrili zakladateľ a čestný predseda Medzinárodného výboru fair play, tenisová legenda Jean Borotra, nórsky priekopník lyžovania Sondre Norheim, grécke skokanské eso - olympionik Konstantinos Tsiklitiras, no predovšetkým Spyros Samaras, autor hudby Olympijskej hymny, ktorou sa začínajú olympijské hry, ale i zasadnutia SOV. Naši grécki priatelia potom urýchlene dobiehali zameškané, ale primát patrí nám.

Naša Spoločnosť iniciovala a spolurealizovala prvú inauguráciu novovydanej poštovej známky. Vybudovala tradíciu prezentácie

olympijských a športových známok, na ktorú potom nadviazali niektorí primátori miest a inštitúcie, pre ktoré bola naša aktivita inšpiráciou. Tí, ktorí sa neinšpirovali, v hanbe zostali. Mapujúc biele miesta našej športovej histórie sme príležitostnou pečiatkou oslávili priekopníka lyžovania na Slovensku Michala Guhra, ktorého sanatórium za totality „prekrstili“ a jeho v múzeu uchovávanú pozostalosť postupne rozkradli... Bolo radosťou spojiť túto historickú osobnosť s Jánom Mrázom, druhým Slovákom vo vrcholných štruktúrach FIS. Počkáme, či si Tatranci pripomenú Mikuláša Szontagha... a napríklad Slovenský futbalový zväz Jána Popluhára, tak ako si v Španielsku pripomenuli Zamoru, či v Čechách Plániačku. Pokiaľ ide o know-how, sme k dispozícii a naša adresa je známa...

SAMOSTATNOSŤ NEVYŽIJE LEN Z LÁSKY K VECI

V siedmom roku existencie Spoločnosti prišlo na odporúčanie dovtedajšieho patróna – SOV – k jej transformácii na občianske združenie. Spoločnosť sa dovtedy rozrástla z tucta na 117 členov. Naše aktivity pokračovali v duchu „business as usual“ – ale postupne sa začali vynárať problémy. Neistota „projektového“ financovania, ktoré v zásade nefungovalo, reálne zrušenie „garantovaného minima“ (100 000 Sk na kalendárny rok), ktoré dovtedy pokrývalo plánované a svedomito doložené vitálne aktivity Spoločnosti, zrejme povedie postupne k istej redukcii týchto aktivít.

V olympijskom roku 2008 bude filatelistický svet (a nielen filatelistické Slovensko) očakávať úspešné pokračovanie tradície výstav SLOVOLYMPFILA. Uvidíme! Svoje know-how sme záujemcom odovzdávali vždy bezplatne a „z lásky k veci“, pretože olympizmus, ako napísal Pierre de Coubertin, „nie je systém, ale stav mysle...“.

PETER OSUSKÝ,
predseda Slovenskej spoločnosti olympijskej a športovej filatelie

Kallipateira

Prešľapuješ na mieste, no nie si nervózny, iba sa nevieš dočkať. Telo sa ti leskne od vrstvy olivového oleja. Stráca sa v ňom aj pot tvojho súpera. A táto dôverne známa vôňa v tebe vyvoláva spomienky na domov. Hlavou ti prebiehajú roky tvojho mladého života a ľudí, ktorých máš rád. Dedo, v ktorého brade si videl symbol mužnosti a ktorý bol trikrát ovenčený olympijským vavrínom. Otec, ktorý spolu so svojimi bratmi pod dedovým prísnym dohľadom tiež získali vavrín najcennejší. Dokážeš ty, vnuk Diagorov, že si hoden onej rodinnej cti a vážnosti? Pri tejto myšlienke sa ti napnú svaly na krku očakávaním. Stuhneš, akoby vytesaný z mramoru, na celej tvojej pokožke nevidieť ani znak rozčúlenia.

Kútikom oka ešte zazrieš známu siluetu. Matka. Tá, ktorá ti verila vo chvíľach beznádeje, tá, ktorá akýmsi šiestym zmyslom nadobudla istotu, že i ty, syn, vnuk a synovec olympijských víťazov v chráme rodného mesta uložíš olivovú ratolesť na znak víťazstva na najväčšej panhelénskej slávnosti, tá, ktorá tu dnes je napriek hroziacemu nebezpečenstvu smrti, v mužských šatách tvojho trénera ...

Na chvíľu sa ti do duše vtisne neistota a mrazivý strach – ak ju odhalia ... Nie, povieš si, to sa nestane ...

Obecenstvo ani nedýcha. Stretnutie pästiarov je vždy fascinujúce, no vieš, že od teba očakávajú viac. Si synom olympijského víťaza, ktorého bratia si tiež doniesli vence olympijských víťazov. Ba čo viac – aj tvoj starý otec sa kedysi v Olympii potýkal so svojimi súpermi – víťazne. Vieš, že všetci čakajú tvoj triumf.

Uvedomuješ si svoje telo – mladé, silné, pružné. Si pripravený. Ešte niekoľkokrát, takto stojac, vdýchneš vône. Cítiš vôňu zeme. Rozoznávaš vôňu olivového hája, zasväteného Diovi, otcovi otcov. Do toho sa mieša živočíšna vôňa koní, kôz a dobytka, tak dôverne známa z domova, šíriaca sa z tábora okolo Olympie. Vôňa potu ľudských tiel, vôňa očakávania. Vôňa trávy, kvetov...

Vieš, čo ťa čaká. Je veľmi pravdepodobné, že takúto vôňu neucítiš dlho po tomto zápase, i keby si ho vyhral. Tento bude neľútostný. Veď ide o olympijskú slávu.

Na rukách cítiš pevne utiahnuté kožené remence. Uvedomíš si, že zvieraš päste. Za všetkými vôňami je otázka, či sa vôbec vrátiš domov po vlastných. Koľkokrát sa už predsa stalo, že boxera odniesli! Palé je krásny šport, mužný, ty to vieš, no tvoja matka sa o teba teraz určite bojí. Héra, patrónka matiek, prosím, buď pri nej!

Zatínajúc päste sa ti myšlienky vrátili späť. Zatváraš oči a predstavuješ si, ako asi bude prebiehať tento zápas. Útok – protiúder – obrana – výpad ...

Vtom dáva hellanodik pokyn. Vzhliadneš k svojmu súperovi a vidíš, ako sa na teba nenávistne díva. V očiach mu čítaš, ako chce zvíťaziť. Dokázať, aký je dobrý, celej Hellade. Ty len túžiš, aby sa tvoja matka zbavila strachu.

Úder sa sype za úderom. Už ani nevieš, koľko si ich dostal a koľko dal. Bolí ťa celé telo, no ty to budeš cítiť až potom. Kožené remence už zanechali na tvojej tvári a tele nepekné stopy, no súper je na tom ešte horšie. Cítiš, ako každým tvojím úderom stráca sily.

Myšlienky ti zaleteli k matke. Ako to asi vníma?

Zapotácaš sa. V tej chvíli si uvedomíš, že ťa zasiahla súperova päsť. Dovolil si si drahocenné zakolísanie v myšlienkach. Za to sa platí. No ty ako rozzúrený mladý býk vyrážaš vpred. On ťa udrel v tej najcitlivejšej chvíli. Už neuvažuješ. Neexistuje súper a ty. Už si len ty. A ideš vpred ako o život. O život svojej matky ...

Zrazu je po všetkom. Súper leží v prachu a ty si začínaš uvedomovať, že je bezmocný. Stále ho udieraš, no tvoje údery slabnú – je to zbytočné.

Ľudia jasajú, hellanodikovia ti vzdávajú hold. Zvíťazil si. Pocit, že si bojoval za svoju matku sa mení na pocit, že si pre ňu zvíťazil. Dvíhaš sa zo zeme. Opäť cítiš vône. Ba dokonca medzi nimi rozoznávaš vône mladých chlapcov, ktorých sem otcovia priviedli, aby na vlastné oči videli olympionikov. Rozoznávaš vôňu dymu z obetného oltára. Rozoznávaš vôňu trhoviska a vôňu obchodníkov. Dokonca sa ti zdá, že cítiš vôňu najdrahšej bytosti na svete – tvojej matky. Stojíš tu, olympijský víťaz, a opäť vnímaš vône. Nikdy by si si nebol myslel, akí vzdialení ti budú diváci, keď ťa budú oslavovať. Dívaš sa na svet, no nepočuješ ho.

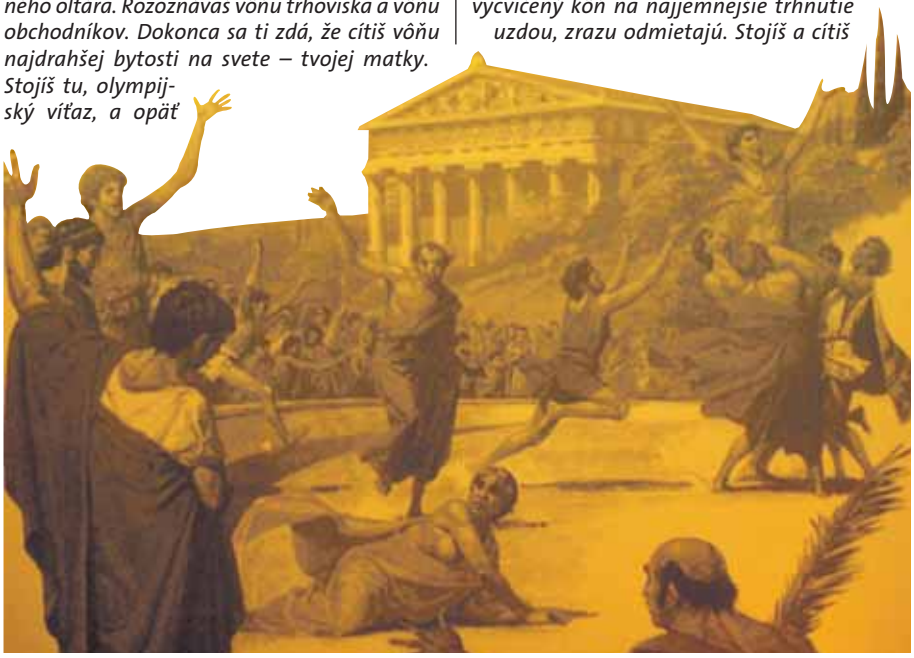

V duchu objímaš otca a deda, od ktorých si dostal silu dnes zvíťaziť. Obzeráš sa, stále si v napätí, ešte nedokážeš naplno prežiť chuť triumfu. Tvoja matka, tá drahá bytosť, ktorá riskovala vlastný život, aby videla syna ovenčeného medzi najslávnejšími zo slávnych, preskakuje drevené zábradlie, ktoré delí trénerov od súťažiacich, aby bola prvá, ktorá objíme olympijského víťaza. A v tej chvíli, ešte si ani nevychutnajúc svoj triumf, strnieš hrôzou. Chytón sa jej poodhrnie a ona sa pred zrakmi všetkých odhalila ako žena. Znesvätila olympijskú pôdu. Postavila sa proti pramatke Hére, proti Diovi olympijskému a to tajomstvo, ktoré ste chceli obaja pochovať v hĺbke srdca, uvideli všetci.

Radosť z víťazstva ti v okamihu zakalil smútok. Athropos, jedna z Moir osudu, odstrihla jej niť života. Stále tam stojíš, olympijský víťaz, ale vidíš už len milované telo, ktoré hellanodikovia zhodili zo skaly. Už vieš, že okamih víťazstva pre teba bude studnicou žiaľu. Odídeš, nepočkáš ani na ratolesť, nechceš sa dívať na to smutné divadlo.

Hellanodikovia stoja stŕpnutí, matka sa dvíha zo zeme. Je to, akoby Zeus spomalil čas, máš pocit, že všetko zastalo, okolo je hrobové ticho, výkrik, zamrznutý na tisíckach pier. Štrnásťročný nepoškvrnený chlapec s posvätnou zlatou dýkou, ktorou šiel pre teba odrezať ratolesť, akoby vrástol do zeme.

Mučivo, mučivo pomaly sa hellanodikovia zvolali pohľadmi. Matka tam stojí, so zaslzenými očami sa díva na teba. Tvoja duša k nej vysiela jediné slovo: „Mama, mama!“ Vieš, že každú ženu, ktorá sa votrela na hry olympiády, zhodili zo skaly.

Pred tvojím zrakom sa dookola odohráva jediný strašný výjav. Telo, bezhlasne sa rútiace do hlbín. Chceš odísť, no údy, ktoré pred malou chvíľočkou poslúchali ako dobre vycvičený kôň na najjemnejšie trhnutie uzdou, zrazu odmietajú. Stojíš a cítiš len hromadiacu sa bezmocnosť. Doháňa k šialenstvu. Nevieš, ako dlho tam stojíš.

Zrazu sa kruh hellanodikov rozostupuje. Čakáš, že budú chcieť matku odviesť a si pripravený vrhnúť sa na nich, ako mladý lev. Čakajú všetci. Chlapci, mládenci, muži i starci. Najvyšší hellanodik zastal uprostred stadiona a dôstojným pohľadom si premeriava obecenstvo. Čakáš rozsudok smrti.

„Muži Hellady, ako vám opísať smútok nad znesvätením tohto miesta? Tento zločin nemožno potrestať inak, než smrťou. A predsa má táto nehodná žena výnimočné postavenie. Jej muža, jeho otca, bratov a dnes i jej syna uznali bohovia hodnými pýšiť sa ratolesťou najcennejšou. Preto ona bude žiť. No nech si z tohto príbehu vezmú ponaučenie ostatné a aby sa toto nikdy viac nestalo, odteraz budú do svätostánku najväčších panhelénskych hier prichádzať aj tréneri atlétov bez šiat.“

Po lícach ti stiekla horúca slza úľavy. Matka konečne mohla objať olympijského víťaza. Jej meno bolo Kallipateira.

PAULÍNA NEVEZIOVÁ

Na Temži vo vlastnoručne vyrobenom kajaku

OLYMPIÁDY V SPOMIENKACH: LONDÝN 1948 očami kajakára JANA MATOCHU

V Londýne sme všetci boli vyhúkaní ako sovy. Prvý raz v živote sme videli poschodové autobusy, „bobíkov“ s helmami, panoptikum voskových figurín Madame Tussaud...

Od vojny uplynuli iba tri roky a u nás ešte aj v tom čase boli niektoré tovary len na lístky.

Pred odletom sme mali jediné sústredenie: takzvaný predolympijský vodácky tábor na Labe v Poděbradoch. Dodnes si pamätám, že v susedstve ubytovne bola pekáreň. Jej majiteľ patril medzi našich fanúšikov a ráno čo ráno každému z nás doniesol po tri skvostne voňajúce rožky – to bola pochúťka!

Aby som mohol štartovať na olympiáde, musel som sa, samozrejme, najskôr na ňu kvalifikovať. Ale ešte predtým si zo smrekového dreva vlastnoručne vyrobiť loď. Trvalo mi to asi štrnásť dní. Našťastie, zručnosť som zdedil po otcovi, stolárskom majstrovi.

Prvú „štátnu“ loď, dánskej značky Laxen, som dostal až v roku 1950. Prišli dve: jednu dostal Ľuboš Vambera, rodák z Bratislavy, ktorý celý život prežil v Olomouci (zomrel 31. januára tohto roku), a druhú ja, rodák z Moravy, ktorý od šiestich rokov žil v Bratislave.

Do Londýna sme odleteli vyparádení v tmavomodrých sakách a šedých nohaviciach. Mimochodom, bola to jediná olympiáda, po ktorej nám nechali oblečenie zadarmo. Prílet sprevádzala komická príhoda. Keď sme z nákladnej Dakoty vykladali lode, z jednej sa na letiskovú plochu vysypali drobné výrobky z českého kryštálu a granátu, ktoré si kanoisti vzali na kšeft. „Bobíci“ sa usmiali a zhovievavo otočili chrbtom, kým si ich, podaktoré už len v črepinovej podobe, pozbierali. Ani tie, ktoré sa nerozbili, však napokon v Londýne nespeňažili.

Otvorenie na slávnom štadióne Wembley za účasti kráľa Juraja VI. malo rovnako slávnostný ráz ako úvodné ceremoniály dnešných olympiád. Plný 80-tisícový štadión a dôstojná atmosféra.

Na brehy Temže, kde prebiehali naše súťaže, aj do ich centra v Henley však prišlo len málo divákov. Na mierne tečúcej rieke organizátori vybójkovali iba kraje, nie jednotlivé dráhy a trať bola obrátková.

V kajakárskych disciplínach v tom období kontinentálna Európa zaostávala za severom o dve triedy: všetky štyri disciplíny vyhrali Švédi. Nezažili vojnu, mali pokoj, dobrú stravu, štyroch výrobcov kvalitných lodí a ich vodáci boli takmer do jedného hasiči, v podstate profesionáli.

■ ***Jan Matocha pred Hrami XIV. olympiády v Londýne 1948.***

JAN MATOCHA

Narodený: 5. januára 1923, Střelná (okres Uherský Brod)

Olympijské hry: Londýn 1948 – deviaty v K 1 na 10 000 m, **Helsinki 1952** – v K 2 (s Kroutilom) na 1000 m skončili v rozjazde na 5. mieste, (v K2 sa na 10 000 m s Marekom kvalifikoval aj na **OH 1956 v Melbourne,** ale oboch na poslednú chvíľu z nominácie vyradili a uprednostili jedného z atlétov), **Rím 1960** – tréner čs. výpravy

MS: Kodaň 1950 – štvrtý v K 4 na 1000 m a siedmy v K 1 na 500 m, štartoval aj v Macone 1954 a Prahe 1958.

Majstrovstvá Československa: 14 titulov

Ocenenia: Cena fair play SOV (1995), Strieborné kruhy SOV (2003)

Švédi jazdili inak, ako Európania: pádla dvíhali až do výšky hlavy. Ja som sa ich snažil napodobňovať. V roku 1949 prišli do Československa na medzištátne stretnutie a ja som sa na Vltave päť kilometrov držal aj slávneho Gerta Fredrikssona, neskôr dovedna šesťnásobného olympijského víťaza. Reku, na obrátke okolo piliera mosta to šibnem vľavo a predstihnem ho. Fredriksson to však vycítil, vyrazil a už som sa mu až do cieľa nedostal na vlnu. Napriek tomu ma pochválil pred novinármi. V časopise Ruch ho aj odcitovali: Dajte Matochovi švédsky tréning a bude lepší, ako my.

Štyridsiaty deviaty bol môj najlepší rok. Škoda, že jedna olympiáda bola o rok skôr a ďalšia až o tri roky.

Návrat z Londýna do Prahy bol však veľkolepý: v otvorených džipoch sme šli špaliermi skandujúcich ľudí cez Václavák. Republika žila Emilom Zátopkom a kanoistikou. My, kajakári sme síce nezrušili švédsku nadvládu, ale úspechy žali kanoisti. Josef Holeček, Jan Brzák-Felix, Bohumil Kudrna a František Čapek dostali za zlaté medaily vtedy chýrne Jawy dvestopäťdesiatky.

Mne, ktorý som skončil deviaty, olympijský Londýn istý čas pripomínalo aspoň pyžamo, ktoré som si tam kúpil v zlacnenom tovare.

MARIÁN ŠIMO
FOTO ARCHÍV J. M. A IVAN SÝKORA

Ako sa z Matochu stal vodácky nestor

Otec bol stolársky majster. Keď na Morave nenašiel robotu, nechal sa naverbovať na sezónne vinohradnícke práce do Bratislavy. Neskôr sa uvoľnilo miesto v Národnom divadle a vyrábal kulisy. Aj prvé otáčavé javisko bolo jeho dielo. Mal to ťažké, živil desať krkov. Osem detí - štyri dievčatá, štyroch chlapcov - a mamičku, ktorá sa o nás starala. Robil šesť dní v týždni vo dvoch šichtách do desiatej večer. V sobotu vždy mama navarila na dva dni a v nedeľu šli s otcom do hôr. Po ňom som chytil zručnosť v práci s drevom. Prvé lyže som si vystrúhal sám doma a viazanie dal dokopy v dielni na priemyslovke. Nič tak nepripraví srdce a pľúca ako beh na lyžiach. Je to skvelý doplnok vodáckeho tréningu a dá sa mu venovať aj v staršom veku. Odbehol som pätnásť Bielych stôp SNP, poslednú ako sedemdesiatnik. V mladosti som sa však venoval aj leteckým modelom a bezmotorovému lietaniu. Nie vždy však boli na lietanie optimálne veterné podmienky, preto som hľadal doplnkovú zábavu. A objavil som Malý Dunaj a kanoistiku. Ostal som jej verný až do staroby – ešte stále trénujem mládež a po večeroch v pivnici zhotovujem všetko, čo k lodi patrí.

Ambície: olympijská medaila a malý glóbus

Lúskanie abecedy života a športu s piatou najlepšou svetovou slalomárkou sezóny 2006/07 VERONIKOU ZUZULOVOU

Zjazdárka z Bratislavy Veronika Zuzulová má ešte len 22 rokov, ale pod vedením svojho otca Timoteja Zuzulu už dlhší čas výrazne presviedčala o svojom mimoriadnom talente. Najviac sa jej to podarilo v uplynulej sezóne, keď sa po spackanej predošlej olympijskej zime presadila v slalome do absolútnej svetovej špičky. V slalomoch Svetového pohára sedemkrát za sebou skončila v prvej desiatke, z toho trikrát na tretej priečke. Celkove jej to vynieslo piate miesto v poradí najlepších svetových slalomárok. Triumfovala aj v hodnotení tejto disciplíny v Európskom pohári, kde vyhrala trojo pretekov. Parádna disciplína jej nevyšla len na majstrovstvách sveta v Aare. Trináste miesto v špeciálnom slalome bolo Zuzulovej jediným sklamaním zimy. V superkombinácii skončila na MS deviata (v kombinačnom slalome tretia) a výrazný progres naznačila počas sezóny aj v obrovskom slalome.

VERONIKA ZUZULOVÁ

Narodila sa 15. 7. 1984 v Bratislave. Meria 171 cm, váži 64 kg. Je členkou Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica a rodinného klubu SkiZu Bratislava. Počas celej kariéry ju trénuje jej otec Timotej Zuzula, bývalý skialpinista. V zjazdovom lyžovaní sa prvý raz výrazne presadila víťazstvom v obrovskom slalome na neoficiálnych MS žiakov - Trofeo Topolino. Jej najsilnejšejšou disciplínou je slalom, v ktorom v pretekoch SP doteraz štyrikrát skončila na treťom mieste (Zwiesel 8. 2. 2004, Kranjska Gora 7. 1. 2007, Sierra Nevada 25. 2. 2007, Lenzerheide 17. 3. 2007). V celkovej klasifikácii slalomu v SP 2006/07 skončila piata, v sezóne 2004/05 desiata. Celková víťazka Európskeho pohára v slalome 2003/04 a 2006/07, spolu v EP vyhrala sedem pretekov. Je aj juniorskou majsterkou sveta 2002. Na ZOH štartovala dvakrát (Salt Lake City 2002, Turín 2006), jej najlepším olympijským výsledkom je 15. miesto v kombinácii v Turíne. Na MS je doteraz jej najväčším úspechom tohtoročné 9. miesto v superkombinácii v Aare. Jej mladšia sestra Dominika bola juniorskou reprezentantkou SR v tenise.

Podľa písmen abecedy sme pre Veroniku Zuzulovú vytypovali slová, vyjadrujúce určité pojmy, a ona rozprávala, čo v nej evokujú – či už v súvislosti so športom, alebo s bežným životom.

● **AMBÍCIE** – „Pred každou sezónou sa snažím klásť si splniteľné ciele, odvodené od kvality prípravy. V uplynulej sezóne som dosiahla podstatne viac, než som si trúfala, takže teraz, ak sa príprava vydarí, moje ambície určite porastú. V dlhodobom horizonte túžim po olympijskej medaile a po malom glóbuse."

● **BUDÚCNOSŤ** – „Nemám o nej zatiaľ žiadnu konkrétnu predstavu. Určite ma čaká ešte zopár rokov lyžiarskej kariéry, potom sa ukáže."

● **CESTOVANIE** – „V únosnej miere ho znášam dobre, ale po nabitej sezóne ho mám plné zuby. Unavuje ma sústavné cestovanie - a je jedno, či autom, alebo lietadlom. Veľmi ma otravuje aj neustále balenie a vybaľovanie."

● **DOMOV** – „Mám vlastne dva domovy – rodnú Bratislavu a Novú Baňu, odkiaľ pochádza môj otec. Samozrejme, oveľa častejšie som v Bratislave. Domov pre mňa znamená miesto, kde si v spoločnosti najbližších ľudí najlepšie oddýchnem. Počas zimnej sezóny, keď sa doma zjavím vždy len na skok, mi takýto relax veľmi chýba."

● **ENERGIA** – „Najviac ju naberám pri oddychu a na horách. Jej najväčším ľudským dodávateľom je určite môj otec, aj keď mi ju občas vie aj zobrať. Najväčším ‚žrútom' mojej energie je kondičný tréning."

● **FAN KLUB** – „Tvorí ho partia blízkych ľudí, medzi ktorými mám viacero príbuzných. Vznik klubu inicioval môj strýko Rudolf. Členovia fan klubu so mnou chodia na preteky hádam už päť rokov. Najviac – až tucet - sa ich zišlo v tejto sezóne na marcovom predposlednom slalome SP v Zwieseli."

● **GYMNASTICKÁ PRÍPRAVA** – „Jeden zo základov môjho vzostupu v uplynulej sezóne. Vlani mi dala veľmi veľa a posilnila mi aj psychiku. Z gymnastiky som do vlaňajška mala rešpekt, pretože po viacerých pádoch v tréningu u mňa vznikol určitý psychický blok. Kondičný tréner Ivan Jamriška, ktorý sa mi vlani začal znovu venovať po určitej pauze, mi však pomohol prekonať strach. Pod jeho vplyvom som začala zvládať aj obávanú kombináciu premetu vpred a salta vpred. Toto mi cez zimu psychicky pomohlo odbúrať strach aj pri zjazde, s ktorým som dovtedy mala minimálne skúsenosti."

● **HINTERTUX** – „Kedysi zvyčajné miesto mojich letných tréningov, kde som si naozaj veľa ‚odžila'. Posledné roky však uprednostňujeme prípravu na iných ľadovcoch, hlavne v Pitztale, kde sú lepšie snehové podmienky i náročnejší kopec."

● **IDEÁLNA JAZDA** – „Musím povedať, že v uplynulej zime ich bolo dosť veľa. Otec, ktorý je inak prísny, mi málokedy niečo vyčítal. Dôležité je však predviesť v jedných pretekoch dve ideálne jazdy, čo sa vydarí zriedkakedy."

● **JANICA (KOSTELIČOVÁ)** – „Začínala v podobne ťažkých podmienkach ako ja. Tiež si počas prípravy prežila spávanie v aute či v stane a iné strádanie. Často sme spolu trénovali a bolo obdivuhodné, ako sa vždy dokázala vrátiť po ťažkých zraneniach. Janica je síce úplne iná povaha ako ja, ale bolo si z nej naozaj čo zobrať. Aj zo štýlu lyžovania, hoci má úplne inú, robustnú figúru. Mne je však spôsobom lyžovania bližšia určite trebárs Šárka Záhrobská, ktorá je štíhla a útlejšia."

● **KONDIČNÝ TRÉNING** – „Najhoršia časť prípravy, ktorá veľmi bolí. Najviac je v nej gymnastiky a posilňovania, potom korčuľovania. Vlani som si pri kondičnom tréningu vytrpela naozaj veľa, ale výsledok potom stál za to. Ivan Jamriška mi už avizoval, že tohto roku

■ *Slalom je Zuzulovej parádna disciplína.* FOTO SITA

ma čaká ešte ťažšia zaberačka, chvíľami až trojfázová. Začínam už 30. apríla...“

● **LYŽE** – „Moje slalomové merajú 155 cm, lyže na obrovský slalom 185, na super-G 203 cm a na zjazd ani neviem. Vzhľadom na výkonnosť mám najkvalitnejšie lyže, pochopiteľne, na slalom. Keďže vo firme Rossignol som slalomárka číslo jeden, mám teraz k dispozícii absolútne najlepšie lyže. Ale aj tie vlaňajšie boli také špičkové, že som na jedinom páre odjazdila všetky slalomy sezóny! Začiatkom apríla boli tieto lyže vydražené v charitatívnej aukcii za 85 000 korún. Výťažok som odovzdala telesne postihnutým deťom zo špeciálnej školy v Novej Bani – Hrabini.“

● **MOTIVÁCIA** – „Možno to mnohým bude znieť čudne, ale mňa motivuje žalostný stav lyžovania na Slovensku. Snažím sa dokázať, že aj z tejto biedy sa dá dostať medzi špičku. A mojou motiváciou je aj splatiť výsledkami otcovi všetko, čo do mňa vložil. Obdivujem, čo ako tréner dokázal bez toho, že by sám bol špičkovým pretekárom.“

● **NAJBLIŽŠÍ ĽUDIA** – „Jednoznačne mama, otec a sestra Dominika. Im poviem viac, než komukoľvek inému. Sestra je aj mojou najlepšou kamarátkou, preto teraz ťažko nesiem, že sa vidíme málo. Od vlaňajška študuje na vysokej škole v Amerike.“

● **OLYMPIÁDY** – „Bola som zatiaľ na dvoch, ani jedna mi príliš nevyšla. V Salt Lake City som si v slalome trúfala na solídny výsledok, ale počasie bolo hrozné a trať takisto. Vypadla som. Do Turína som išla po celkovo nevydarenej sezóne a nevybočila som tam z predošlej línie. Hádam vo Vancouvri... Už som povedala, že túžim po medaile. Inak, ľudsky som z olympiád doteraz veľa nemala. V Salt Lake som bola z celej výpravy tušímže najmladšia, navyše jediná zjazdárka. Medzi ostatných som teda príliš nezapadla a necítila som sa dobre. A v Turíne, kde boli až tri olympijské dediny, som si zase vôbec nepripadala ako na olympiáde. Od majstrovstiev sveta sa to líšilo len tým, že som stretávala aj športovcov z iných odvetví.“

● **PENIAZE** – „Sú potrebné, pretože len z lásky sa vyžiť nedá. Ale naozaj dôležité je niečo iné. Milujúci rodičia a zdravie – to je na svete to najviac. Vždy znovu si to uvedomím pri návšteve telesne postihnutých detí v Novej Bani. Pravidelne odtiaľ odchádzam v slzách... Inak, som sporivý typ, veľa peňazí nemíňam. Šetrím si ich, aj keď zatiaľ ešte na nič konkrétne.“

■ *V slalomoch Svetového pohára má Veronika Zuzulová (vpravo) na stupňoch zatiaľ vyárendovanú tretiu priečku. Na snímke tri najlepšie z finálového slalomu SP 2006/2007 v Lenzerheide - vľavo Švédka Anja Pärsonová a v strede celková víťazka SP Rakúšanka Nicole Hospová.* FOTO SITA

● **REKREÁCIA** – „Najlepšia pre mňa je dovolenka niekde v teple pri mori. Najprv si niekoľko dní poležať na pláži a keď sa toho nasýtim, tak aj chodiť na prechádzky.“

● **SLALOM** – „Odmala mi to v tejto disciplíne išlo veľmi dobre a rýchlo som v nej napredovala. Aj pocit z jazdy mám na pretekoch pri slalome najlepší. Netrénujem ho však príliš rada, pretože niet si pri ňom kde oddýchnuť. Obrovský slalom je síce ťažší, ale pri dlhých oblúkoch sa dá sem-tam si trochu oddýchnuť.“

● **ŠKOLA** – „Pre mňa je to iný pojem ako pre drvivú väčšinu mojich rovesníkov, pretože v školskej lavici som poriadne nesedela hádam už zo šesť rokov. Vzhľadom na dlhotrvajúce športové povinnosti mám roky individuálny plán a do školy chodím vlastne len na skúšky. Aj preto maturujem až teraz. Ale príde čas, keď sa budem štúdiu venovať poriadne. Škola je potrebná, pretože civilný život je oveľa dlhší, ako ten športový a treba sa pripraviť aj na normálne zamestnanie.“

● **TRÉNOVANIE** – „Často ho mám plné zuby a veľakrát sa musím zaprieť, keď sa mi do tréningov nechce. Je však aj veľa takých dní, keď sa na trénovanie teším. Najmä vtedy, keď po vyčerpávajúcom kondičnom tréningu prechádzam na lyžiarsku prípravu. Ale vlani ma spočiatku bavil aj kondičný tréning, pretože po zmene trénera bolo pre mňa veľa vecí v príprave nových.“

● **ÚSPECH** – „Zvyčajne si ho plne uvedomím až dlhšie po pretekoch v hotelovej izbe. Bezprostredne na svahu ho až tak silno nevnímam, pretože tesne po súťaži niet kedy si ho vychutnať. Zatiaľ najkrajšie pocity v kariére som prežila ako sedemnásťročná – najprv, keď sa mi prvý raz v kariére podarilo v slalome SP postúpiť do 2. kole a potom po víťazstve na juniorských majstrovstvách sveta. Pravda, potom som dosiahla aj výraznejšie úspechy. Mojimi doteraz najväčšími boli štyri tretie miesta v slalomoch Svetového pohára.“

● **VÄZY (KOLENNÉ)** - „Zjazdárku vedia poriadne potrápiť. Pre mňa poranenie kolenných väzov v decembri 2002 v Špindlerovom Mlyne znamenalo najvážnejšie zranenie v kariére. Keď sa mi to stalo, vedela som, že mám po sezóne. Veľmi zlá potom bola neistota, ako a kedy sa mi podarí z toho dostať. A prvé tréningy po operácii boli najhoršie v mojom živote, pretože svaly postihnutej nohy som mala úplne atrofované. Dnes sa snažím poriadne si chrániť kolenné väzy. Spevňujem si ich kondičným tréningom.“

● **ZWIESEL** – „Pred tromi rokmi sa tam jazdil slalom SP, v ktorom som sa prvý raz prebojovala na stupeň víťaziek. Bol to fantastický pocit, pretože prvý raz je len raz. Ani som nevedela zaspať... Ale objektívne musím povedať, že športová hodnota každého z mojich troch tohtoročných tretích miest v slalomoch SP je vyššia, pretože v Zwieseli som mala naozaj veľa šťastia, keď vypadlo viacero pretekárok.“

Zaznamenal ĽUBOMÍR SOUČEK

■ *Pod piatimi kruhmi Veronika Zuzulová na veľký úspech ešte len čaká.* FOTO SITA

Niekoľko nádejí, ale žiadny supertalent

Na zimnom EYOF v španielskej Jake Slováci dieru do sveta neurobili, na medailu mala len krasokorčuliarka Bártová

Nepárne roky bývajú „eurolympijské“. Od 18. do 23. februára sa v španielskej Jake a v priľahlých horských strediskách Pyrenejí konal VIII. zimný Európsky olympijský festival mládeže (EYOF). Toto tradičné multišportové podujatie je určené pre mládež do 17 rokov, v biatlone do 18 rokov. Slovenský olympijský výbor vyslal do Španielska výpravu so 42 športovcami. Najlepšie z nej obstáli krasokorčuliari Radka Bártová na štvrtom a Jakub Štrobl na piatom mieste. Piati, ale len zo šiestich tímov, skončili aj hokejisti.

Slovenská výprava vďaka účasti družstva hokejistov patrila medzi šesť najpočetnejších spomedzi 44 účastníckych krajín. Viac športovcov, než ako vyslal SOV do Jaky, reprezentovalo Slovensko jedine na štvrtej edícii tohto tradičného zimného multišportového podujatia, ktorá sa v roku 1999 uskutočnila na našej pôde v Poprade-Tatrách.

Vrcholmi slovenskej výpravy boli výkony a výsledky dvojice 16-ročných krasokorčuliarov – Radka Bártová obsadila štvrté a Jakub Štrobl piate miesto. V prvej desiatke sa v individuálnych disciplínach ešte umiestili zjazdárka Nina Penzešová v slalome a biatlonista Peter Kazár v pretekoch na 7,5 km. O najlepšie výsledky sa teda postarali tí športovci, ktorí už majú väčšie medzinárodné skúsenosti. Bártová a Penzešová už tohto roku pred EYOF dokonca absolvovali aj vrcholné podujatia dospelých – ME vo Varšave, resp. MS v Aare. Pre mnoho ďalších bol však EYOF prvým významnejším štartom v kvalitnejšej konkurencii v zahraničí. Družstvo hokejistov skončilo po prehrách 1:7 s Českom a 2:3 s Fínskom a po výhre 11:1 v súboji o konečné umiestenie nad domácim Španielskom na piatom mieste, avšak len zo šiestich účastníckych tímov.

Vedúcim slovenskej výpravy na EYOF v Jake bol člen výkonného výboru SOV **Jozef Bazálik.** Samozrejme, najviac vyzdvihol dvojicu krasokorčuliarov Bártovú a Štrobla, ďalej zjazdárku Penzešovú, biatlonistu Kazára. **„Uvedených štyroch športovcov považujem z tejto výpravy za najsľubnejšie typy. Z tých ďalších by som k nim pridal ešte zjazdára Janečka, aj keď jemu EYOF nevyšiel podľa vysokých ambícií, a hokejového brankára Halásza,“** povedal vedúci výpravy.

Za najväčšie individuálne sklamanie označil Jozef Bazálik bežca na lyžiach Faixa, ktorý podcenil vysokohorské prostredie a po rýchlom štarte sa na oboch tratiach prepadol až do siedmej desiatky. Pritom mal na popredné umiestenie. Sklamal aj výkon hokejistov v úvodnom zápase s Čechmi (1:7), ktorí prevýšili slovenský tím z každej stránky. **„Žiaľ, v hokeji sme varili len z toho, čo máme. Situácia do budúcnosti nevyzerá optimisticky. Okrem Halásza vidím z tohto tímu len málo hráčov so šancou v budúcnosti sa výraznejšie presadiť,“** konštatoval.

Podľa Jozefa Bazálika, ktorý je aj predsedom komisie talentovanej mládeže SOV, sú uvedené talenty ešte len prísľubmi a čaká ich veľmi veľa práce, aby sa neskôr výrazne presadili medzi dospelými. **„Zaslúžia si však lepšie podmienky na prípravu. Treba im pomôcť,“** povedal. **„Mali by sme na Slovensku prehodnotiť kritériá pre hodnotenie útvarov talentovanej mládeže. Za najdôležitejšie považujem navýšenie balíčka financií pre talentovanú mládež a úpravu kritérií pre výpočet objemu finančných prostriedkov na talentovanú mládež, ktoré dostávajú jednotlivé zväzy. Ale aj zväzy by si mali pripraviť lepší systém na cielenú a adresnú podporu tých najvýraznejších talentov. Máme na Slovensku príliš veľké množstvo útvarov talentovanej mládeže a v nich aj veľa športovcov, z ktorých mnohí nemajú dostatočnú mieru talentu. Mali by sme sa zamerať na tých perspektívnejších a počty ÚTM aj športovcov v nich prehodnotiť.“**

Zimný EYOF 2007 negatívne poznačilo teplé počasie so zrážkami. V dôsledku toho organizátori museli zrušiť preteky biatlonových miešaných štafiet i superobrovské slalomy chlapcov aj dievčat v Candanchu a pozmeniť program súťaží v snoubordingu v Panticose,

Prvý raz prenosy do zahraničia

Okrem regionálnej Aragónskej televízie prenosy zo súťaží vysielal premiérovo aj Eurosport 2. Vďaka tomu mohli súťaže EYOF prvý raz sledovať v mnohých krajinách Európy. Na základe dohody s Európskymi olympijskými výbormi by Eurosport 2 mal vysielať aj budúce EYOF, vrátane tohtoročného letného v júli v srbskom Belehrade.

Európska únia EYOF výdatne podporila

EYOF nadobúda čoraz významnejšie postavenie a väčšina európskych krajín mu prikladá rastúcu vážnosť. Jeho význam sa snaží zvýšiť aj Európska únia, ktorá na organizáciu ôsmej zimnej edície EYOF (predtým EYOD) výdatne prispela sumou 400 000 eur. Európsku úniu zastupoval na slávnostnom otvorení podujatí slovenský eurokomisár Ján Figeľ, do ktorého agendy patrí aj šport.

■ *Celá slovenská výprava pohromade cestou na otvárací ceremoniál VIII. zimného EYOF.*

kde sa v obidvoch kategóriách namiesto snoubordkrosu išiel obrovský slalom. Preteky zjazdárov i bežcov na lyžiach a biatlonistov v Candanchu sa jazdili postupne za čoraz horších podmienok, k čomu prispelo nielen teplé počasie, ale aj amatérsky prístup dobrovoľníkov, ktorí sa o úpravu tratí starali nedostatočne. V organizácii EYOF v Jake bolo až príliš často cítiť, že Španielsko naozaj nie je krajinou zimných športov. Organizátori mali očividne málo skúseností z väčších medzinárodných podujatí a aj málo vedomostí o tom, ako má napríklad vyzerať starostlivosť o bežecké či zjazdové trate.

Text a foto
ĽUBOMÍR SOUČEK

■ *Desiata najlepšia slalomárka EYOF Nina Penzešová.*

■ *Dvaja najúspešnejší Slováci v Jake – krasokorčuliari Jakub Štrobl a Radka Bártová.*

Na individuálnu slovenskú zimnú medailu si musíme počkať

Radke Bártovej len necelý bod chýbal v Jake na zisk bronzu, ktorý by bol prvou slovenskou medailou zo zimného EYOF v individuálnej disciplíne. Jedinou takouto medailou sa ešte ako člen federálnej výpravy ČSFR na I. EYOD v Aoste v roku 1993 mohol pochváliť bronzový bežec na lyžiach Martin Bajčičák. Žiaľ, na rozdiel od leta si na individuálny kov ešte musíme počkať. Doterajšími vrcholmi samostatnej slovenskej účasti na zimných EYOD/EYOF tak zostávajú tri medaily miešaných štafiet. Zlato získala kombinovaná biatlonová štafeta na 4x5 km v Poprade-Tatrách 1999 a bronzy takisto biatlonisti v Sundsvalle 1997 a bežci na lyžiach v Monthey 2005.

VÝSLEDKY VIII. ZIMNÉHO EYOF, JACA, 18. – 23. 2. 2007

■ **ZJAZDOVÉ LYŽOVANIE - CHLAPCI - SLALOM:** 1. Masdal (Nór.) 1:29,72, 2. Lüscher (Švaj.) +0,39, 3. Roger (Fr.) +0,49, **... 21. Michal Janeček +5,92, 22. Adam Žampa +6,57, 27. Matej Kutlík (všetci SR) +7,75. OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Borsotti (Tal.) 2:08,10, 2. Thoule (Fr.) +1,44, 3. Masdal (Nór.) +1,70, ... **49. Kutlík +19,14, 52. Žampa +37,17, Janeček na 2. kolo pre zranenie nenastúpil. DIEVČATÁ – SLALOM:** 1. Štuhecová (Slovin.) 1:33,69, 2. Bailetová (Fr.) +0,75, 3. B. Schildová (Rak.) +0,80, ... **10. Nina Penzešová +2,81, 25. Barbora Lukáčová +6,93, 35. Dominika Kadurová +10,42, Petru Lutterovú (všetky SR) v 2. kole diskvalifikovali. OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Štuhecová (Slovin.) 2:06,02, 2. B. Schildová (Rak.) +0,66, 3. Novoseličová (Chor.) +0,99, ... **14. Lukáčová +5,52, Penzešová nenastúpila na 2. kolo (po 1. kole bola 27.), Kadurová a Lutterová vypadli v 1. kole.**

■ **BEH NA LYŽIACH - CHLAPCI - 7,5 km KLASICKY:** 1. Eisenlauer (Nem.) 21:14,4, 2. Pellegrin (Tal.) +21,7, 3. Sedov (Rus.) +42,4, **... 59. Michal Rajniak +3:47,0, 65. Lukáš Pavlovič +3:56,6, 67. Martin Faix (všetci SR) +4:08,8. 10 km voľne:** 1. Tscharnke (Nem.) 24:21,6, 2. Sedov +9,9, 3. Kovaľov (obaja Rus.) +22,1, ... **61. Faix +2:51,3, 65. Rajniak +3:25,1, 67. Pavlovič +3:26,6. DIEVČATÁ - 5 km KLASICKY:** 1. Tanyginová (Rus.) 17:50,8, 2. Kristoffersonová (Nor.) +10,3, 3. Heinanenová (Fin.) 19,0, **... 28. Zdenka Ošusová +1:29,0, 50. Lucia Klimková +2:38,2, 58. Monika Kadlecová (všetky SR) +3:03,8. 7,5 km voľne:** 1. Kristoffersonová 21:41,2, 2. Gausenová (obe Nór.) +6,3, 3. Siegelová (Nem.) +16,2, ... **41. Ošusová +2:23,2, 46. Kadlecová +2:30,3, 55. Klimková +3:08,3. MIEŠANÉ ŠTAFETY (2x5 km CHLAPCI, 2x2,5 km DIEVČATÁ):** 1. Rusko (Nazarovová, Kovaľov, Muchomecianovová, Sedov) 46:22,0, 2. Nemecko (Mendeová, Eisenlauer, Siegelová, Tscharnke) +1:14,9, 3. Nórsko (Kristoffersenová, Holund, Gausenová, Hallen) +1:19,7, ... **16. Slovensko (Ošusová, Faix, Kadlecová, Rajniak) +5:27,7.**

■ **SNOUBORDING - CHLAPCI - PARALELNÝ OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Jankov (Bul.), 2. Mathies (Rak.), 3. Bažanov (Rus.), **... v kvalifikácii 31. Jozef Vaník (SR). OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Mathies 1:13,21, 2. Stefaner (obaja Rak.) +0,26, 3. Bažanov (Rus.) +1,00, ... **29. Vaník (SR) +25,55. DIEVČATÁ - PARALELNÝ OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Meschiková (Rak.), 2. Mičičová (Srb.), 3. Schützová (Švaj.). **OBROVSKÝ SLALOM:** 1. Schützová (Švaj.) 1:20,73, 2. Garmašovová (Rus,) +0,18, 3. Masechiková (Rak.) +0,43. **Bez slovenskej účasti.**

■ **BIATLON - CHLAPCI - 7,5 km:** 1. Aleniška (Biel.) 23:42,8 (1), 2. Weger (Švaj.) 24:37,6 (1), 3. Riedlsperger (Rak.) 25:06,6 (2), ... **10. Peter Kazár 26:12,5 (1), 47. Tomáš Hasilla 29:09,2 (4), 71. Jakub Leščinský (všetci SR) 31:47,7 (6). STÍHACIE PRETEKY NA 10 km:** 1. Aleniška (Biel.) 34:22,6 (6), 2. Thym (Nem.) 35:33,9 (3), 3. Weger (Švaj.) 35:47,7 (6), ... **16. Kazár 37:19,1 (5), 43. Hasilla 40:53,6 (9). DIEVČATÁ - 6 km:** 1. Boilleyová 24:10,1 (1), 2. Mercierová (obe Fr.) 24:16,7 (1), 3. Domeinská (Nem.) 24:30,6 (3), ... **17. Natália Prekopová 26:23,3 (3), 29. Terézia Poliaková 28:00,1 (4), 46. Martina Darmová (všetky SR) 29:43,1 (3). STÍHACIE PRETEKY NA 7,5 km:** 1. Domeinská 34:08,1 (4), 2. Gossnerová 36:24,1 (8), 3. Hammerschmidtová (všetky Nem.) 36:45,1 (8), ... **15. Prekopová 39:17,0 (4), 33. Poliaková 43:48,2 (9), Darmová vzdala.**

■ **KRASOKORČUĽOVANIE - CHLAPCI:** 1. Grigoriev (Rus.) 154,71, 2. Majorov (Švéd.) 152,94, 3. Briancon (Fr.) 140,68, ... **5. Jakub Štrobl (SR) 116,22. DIEVČATÁ:** 1. Lafuenteová (Šp.) 107,42, 2. Tertyčná (Rus.) 106,21, 3. De Trovatová (Tal.) 103,75, **4. Radka Bártová (SR) 102,97.**

■ **ĽADOVÝ HOKEJ - KONEČNÉ PORADIE:** 1. Rusko, 2. Fínsko, 3. Švajčiarsko, 4. Česko, **5. Slovensko (**brankári: **Tomáš Halász, Marek Čiliak,** obrancovia: **Michal Šiška, Marek Richter, Martin Štajnoch, Michal Pichnarčík, Matej Múčka, Michal Balaška, Ivan Jankovič,** útočníci: **Adam Lapšanský, Marek Viedenský, Martin Uhnák, Valerián Potičný, Martin Sloboda, Marek Lisoň, Tomáš Hričina, Michal Kivader, Richard Pánik, Boris Jankovský, Maroš Grošaft),** 6. Španielsko. **SUMÁR VÝSLEDKOV TURNAJA – A-skupina: Slovensko** – Česko 1:7 (0:1, 1:3, 0:3), gól SR: 26. Lisoň (Potičný), Fínsko – **Slovensko** 3:2 (1:0, 1:1, 1:1), góly SR: 28. Lapšanský (Uhnák), 45. Potičný (Múčka, Richter), Česko – Fínsko 3:4. **Poradie v skupine:** 1. Fínsko 6 (7:5), 2. Česko 3 (10:5), **3. Slovensko 0 (3:10). B-skupina:** Španielsko – Švajčiarsko 1:13, Rusko – Španielsko 13:0, Švajčiarsko – Rusko 1:5. **Poradie v skupine:** 1. Rusko 6 (18:2), 2. Švajčiarsko 3 (15:6), 3. Španielsko 0 (1:26). **Zápas o 5. miesto: Slovensko** – Španielsko 11:1 (4:0, 3:1, 4:0), góly SR: 4. Uhnák (Lapšanský), 7. Richter (Viedenský), 12. Lapšanský (Viedenský, Jankovský), 15. Hričina (Potičný), 28. Uhnák (Viedenský), 29. Jankovič (Lapšanský), 37. Grošaft (Pánik, Lapšanský), 44. Štajnoch, 46. Lisoň (Sloboda), 49. Jankovský (Hričina), 54. Uhnák (Balaška), **zápas o 3. miesto:** Švajčiarsko – Česko 4:3, **finále:** Rusko – Fínsko 3:2.

VÝZNAMNÉ OLYMPIJSKÉ UDALOSTI V I. ŠTVRŤROKU 2007

Letisko M. R. Štefánika znovu generálnym partnerom SOV i SOT

Najvyšší predstavitelia Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s. (SOM, a.s.) a Letiska M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s., 16. marca podpísali v Slovenskom olympijskom dome zmluvu, na základe ktorej sa bratislavské Letisko M. R. Štefánika znovu stalo generálnym partnerom SOV a Slovenského olympijského tímu. Zmluvu s platnosťou na dva roky (do 28. 2. 2009) slávnostne podpísali za SOM, a. s., predseda jej predstavenstva Ľubor Štark a člen predstavenstva Jozef Liba, a za Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s., výkonný riaditeľ a predseda predstavenstva František Stolárik. Nová dvojročná zmluva o generálnom partnerstve nadväzuje na predošlú ročnú zmluvu medzi oboma partnermi, ktorá bola v platnosti v roku 2006.

Predseda SOV František Chmelár pred podpisom zmluvy pripomenul, že jednou z hlavných priorít SOV v tomto roku je kvalitná príprava na budúcoročné Hry XXIX. olympiády v Pekingu. **„Takéto partnerstvo je konkrétnou pomocou na vykrytie bielych miest v našich nákladoch na prípravu, pretože zďaleka nie všetky plánované výdavky na našu olympijskú účasť a úspešné vystúpenie vykryje štátny rozpočet,“** konštatoval, ale pripomenul aj ďalší rozmer tohto partnerstva: **„Bratislavské letisko, ktoré je takpovediac vstupnou bránou do Slovenska, nám okrem financií ponúka aj možnosti propagácie našej činnosti a aktivít pred časťou slovenskej verejnosti i pred množstvom návštevníkov zo zahraničia.“** Predseda predstavenstva SOM, a.s., Ľubor Štark ho doplnil: **„Predošlá zmluva bola orientovaná hlavne na zabezpečenie našej účasti na ZOH v Turíne. Táto súčasná je dlhodobejšia a v oblasti marketingovej spolupráce obsahovo bohatšia.“**

Výkonný riaditeľ a predseda predstavenstva akciovej spoločnosti Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava František Stolárik pred podpisom zmluvy konštatoval, že manažment spoločnosti priaznivo vyhodnotil spoluprácu so SOV v predošlom období a pokračovanie v nej považuje za úspešný krok do budúcnosti. **„Tak Slovenský olympijský výbor, ako aj Letisko M. R. Štefánika sú reprezentantmi Slovenska. Je pre nás veľkou cťou byť partnerom organizácie s takými ušľachtilými cieľmi, ako má SOV. Radi využijeme možnosť využívať olympijskú symboliku napríklad na našich dokumentoch. Budeme sa tým pýšiť. Na druhej strane, ako generálny partner – obrazne povedané – dostaneme olympijské myšlienky do oblakov a zlepšíme tak ich propagáciu,“** povedal František Stolárik.

■ *Ľubor Štark (vľavo) a František Stolárik pri podpise dvojročnej zmluvy medzi SOM, a.s., a Letiskom M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s., o generálnom partnerstve SOV a Slovenského olympijského tímu.*

Spolupráca s partnermi

■ **NÁVŠTEVA VÝROBNÉHO ZÁVODU KIA MOTORS SLOVAKIA S PARTNERMI SOV.** V spolupráci s generálnym partnerom SOV a Slovenského olympijského tímu Kia Motors Sales Slovensko, s.r.o. (KMSS, s.r.o.) pripravila Slovenská olympijská marketingová, a.s., pre partnerov SOV a SOT na 25. januára prehliadku výrobného závodu Kia v Tepličke nad Váhom pri Žiline. Na prehliadke sa zúčastnili zástupcovia Letiska M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s., spoločností Matador, a.s. a Ozeta, a.s., i vydavateľstiev Petit Press, a.s., a Šport Press, s.r.o. Súčasťou programu bolo aj testovanie nového modelu Kia Cee'd. Jeho sériová výroba bola spustená v decembri 2006 práve v továrni pri Žiline. Tá je jediným závodom na svete, kde sa tento model vyrába. Pred návštevou výrobných liniek prišiel partnerov a delegáciu SOV a SOM, a.s. pozdraviť prezident a výkonný riaditeľ spoločnosti Kia Motors Slovakia pán In-Kyu Bae. Veľký dojem na všetkých účastníkov prehliadky výrobného závodu Kia urobila následná návšteva lisovne, karosárne, i montážnej linky.

Oblasť medzinárodných vzťahov

■ **DELEGÁCIA SOV NAVŠTÍVILA IZRAEL.** Päťčlenná delegácia Slovenského olympijského výboru, ktorú tvorili predseda František Chmelár, podpredsedovia Mária Mračnová a Vladimír Miller a členovia výkonného výboru SOV Zdenko Kríž a Ľubor Štark, absolvovala v januári šesťdňovú návštevu Izraela. Išlo o reciprocnú návštevu na pozvanie tamojšieho národného olympijského výboru. Delegácia NOV Izraela bola na Slovensku koncom augusta minulého roka. Predstavitelia SOV v Tel Avive navštívili sídlo Izraelského olympijského výboru, ktorý je strešnou organizáciou športu v krajine. Mali možnosť vidieť aj špičkové športoviská na viacerých miestach Izraela, ktoré IOV prevádzkuje spoločne s mestami, ako aj moderný Wingatov inštitút v blízkosti Netanye. Delegáciu SOV počas celej návštevy v Izraeli sprevádzali najvyšší predstavitelia IOV, ako aj niektorí špičkoví športovci, napríklad kajakár Michael Kolganov, ktorý má veľmi blízky osobný vzťah k Slovensku. Delegáciu SOV prijal aj veľvyslanec Slovenskej republiky v Izraeli Milan Dubček.

■ **VEĽVYSLANEC USA NA SLOVENSKU RODOLPHE M. VALLEE NAVŠTÍVIL SOV.** Veľvyslanec USA na Slovensku Rodolphe M. Vallee veľmi rýchlo zareagoval na koncoročné pozvanie vedúcich predstaviteľov SOV a 23. januára zavítal na návštevu Slovenského olympijského domu. Zo svojho nabitého každodenného programu si ukrojil polhodinu, ktorú strávil neformálnou debatou s predsedom SOV Františkom Chmelárom, podpredsedom SOV pre zimné športy Igorom Nemečkom a s generálnym sekretárom Jozefom Libom. Rodolpha M. Valleeho, ktorý súťažne hrával hokej a Slovensko intenzívne spoznáva aj prostredníctvom lyžovania, František Chmelár informoval, že delegácia SOV v októbri navštívila sídlo Amerického olympijského výboru (USOC) v Colorado Springs a odovzdal mu kópiu zmluvy o spolupráci medzi SOV a USOC, ktorá bola podpísaná pri tejto príležitosti. Predseda SOV uviedol, že na základe tejto zmluvy sa budú realizovať tréningové pobyty slovenských športovcov v USA v zariadeniach, ktoré vlastní USOC, ako aj pobyty amerických športovcov na Slovensku. Veľvyslanec Vallee ponúkol pomoc pri vybavovaní vízových formalít pre slovenských športovcov, ktorých sa budú týkať tieto výmenné pobyty.

■ **KUBÁNSKY VEĽVYSLANEC NA SLOVENSKU DAVID PAULOVICH ESCALONA NAVŠTÍVIL SOV.** Začiatkom marca navštívil SOV veľvyslanec Kuby na Slovensku pán David Paulovich Escalona. Diplomata, ktorý má sčasti slovenský pôvod (jeho starý otec pochádzal za Starej Turej) prijali predseda SOV František Chmelár a člen výkonného výboru, predseda medzinárodnej komisie SOV Zdenko Kríž. Na návštevu SOV prišiel veľvyslanec David Paulovich Escalona z vlastnej iniciatívy. Pri rokovaní ponúkol spoluprácu SOV s NOV Kuby, ako aj s kubánskou hlavnou športovou organizáciou. Tlmočil kubánsky záujem o spoluprácu v odvetviach, v ktorých patria slovenskí športovci do medzinárodnej špičky a naopak hovoril o možnosti pre slovenských športovcov a odborníkov využiť kubánske skúsenosti a poznatky v odvetviach, v ktorých zase vynikajú reprezentanti tejto stredoamerickej krajiny. Pán veľvyslanec naznačil aj možnosť, že pred vrcholnými podujatiami, ktoré by sa konali v Latinskej Amerike, by sa slovenskí športovci mohli pripravovať na Kube.

VÝZNAMNÉ OLYMPIJSKÉ UDALOSTI V I. ŠTVRŤROKU 2007

Oblasť olympijských aktivít

■ **INICIATÍVA RADY ROZVOJA OLYMPIZMU SOV NA OBNOVENIE SLOVENSKÉHO PLESU OLYMPIONIKOV.** Rada rozvoja olympizmu SOV sa na svojom februárovom zasadnutí zaoberala prípravou najbližších podujatí v rámci olympijských aktivít. Na 26. apríla chystá kultúrna komisia SOV v spolupráci so Slovenskou olympijskou akadémiou v Spolku architektov v Bratislave seminár Šport v meste. Hlavnou témou seminára bude, ako by mal vyzerať šport v prostredí miest, vrátane potrebnej infraštruktúry. Rada sa zaoberala aj prípravou Behu Olympijského dňa (BOD), ktorý sa tohto roku uskutoční v piatok 22. júna. Hlavný beh sa podobne ako vlani bude konať na bratislavskej Kuchajde. Aj v pätnástich ďalších mestách, resp. regiónoch Slovenska sa na organizovaní BOD budú tradične podieľať olympijské kluby. Rovnako ako vlani budú súťažiť o Cenu Zentivy za najlepšiu organizáciu BOD. Po dvojročnej prestávke, spôsobenej prírodnou katastrofou vo Vysokých Tatrách a akútnou potrebou pomôcť v postihnutom regióne, bude komisia SOV pre šport a životné prostredie tohto roku znovu odborne zastrešovať tradičné podujatie SOV - Národné dni čistoty športovísk a rekreačných areálov. Z rokovania rady rozvoja olympizmu SOV vzišla iniciatíva na obnovenie celoslovenského Plesu olympionikov - tak, aby sa mohol konať už na budúci rok. Plesy olympionikov s celoslovenskou účasťou sa konali v 90. rokoch minulého storočia postupne v Košiciach, Jasnej, Bratislave, Nitre a v Trenčíne, ale v roku 1998 táto tradícia zanikla. Každoročne sa koná len regionálny ples, ktorý organizuje Olympijský klub Košice.

■ **„POVÝŠENIE" VEDOMOSTNEJ SÚŤAŽE O OLYMPIZME.** Rada rozvoja olympizmu SOV veľmi pozitívne hodnotila, že Ministerstvo školstva SR v rámci projektu Otvorená škola ako jednu z podmienok priaznivého hodnotenia škôl stanovilo ich účasť v tradičnej vedomostnej súťaži o olympizme, ktorej ideovú náplň pripravuje Slovenská olympijská akadémia a regionálne kolá organizujú olympijské kluby. Tohto roku je súťaž vypísaná pre základné školy.

■ **SÚŤAŽE 5. ZIMNEJ KALOKAGATIE NA MLYNKOCH, V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI A V LEVOČI.** Približne 470 mladých športovcov vo veku do 15 rokov sa zúčastnilo na 5. ročníku zimnej Kalokagatie. Multišportové podujatie s účasťou aj mladých športovcov z Česka sa uskutočnilo 14. - 16. februára. Piata zimná edícia tejto medzinárodnej olympiády detí a mládeže, na ktorej sa v duchu obsahu jej gréckeho názvu športové súťaženie spája s umeleckým a rozvoj tela s rozvojom ducha, sa odohrala na Mlynkoch (zjazdové i bežecké lyžovanie, snoubording a biatlon), v Spišskej Novej Vsi (ľadový hokej) a v Levoči (short track). Zimná Kalokagatia sa konala s takmer mesačným oneskorením, pretože v pôvodnom termíne 17. - 19. januára neboli vhodné klimatické podmienky. Na Mlynkoch, kde pre mladých športovcov utvorili aj „olympijskú" dedinu, slávnostnému otvoreniu predchádzal seminár na tému „Je kalokagatia ešte aj dnes ideálom pre mládež?", ktorý pripravili organizačný výbor 5. zimnej Kalokagatie, Metodicko – pedagogické centrum Prešov a Slovenská olympijská akadémia. Ďalším sprievodným podujatím bolo slávnostné vyhlásenie výsledkov celoslovenských súťaží pre amatérskych výtvarníkov i pre autorov literárnych textov. Vyhlasovateľmi Kalokagatie sú Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Slovenská asociácia športu na školách a Slovenský olympijský výbor.

Vyhlásenie dvoch výtvarných súťaží k OH 2008

■ **NÁRODNÉ KOLO VÝTVARNEJ SÚŤAŽE S TEMATIKOU ŠPORTU A OLYMPIZMU .** SOV a jeho kultúrna komisia vyhlásili začiatkom apríla národné kolo výtvarnej súťaže k OH 2008 v Pekingu s názvom „Šport a olympizmus". Súťaž v celosvetovom meradle vyhlásil koncom marca MOV. Je vypísaná v dvoch kategóriách s použitím ľubovoľných techník – dvojrozmerné diela (maľby, kresby, rytiny, atď.) a trojrozmerné diela (sochy). Súťaž je určená pre profesionálov, aj pre širokú verejnosť. Jej cieľom je pritiahnuť pozornosť ľudí na olympizmus a predstaviť olympijské hry prostredníctvom inej, ako športovej dimenzie. Súťaž potrvá na Slovensku do novembra 2007. Víťazné diela v kategórii profesionálnych výtvarných umelcov prihlási SOV do medzinárodnej súťaže MOV, kde laureáti môžu získať veľmi hodnotné prémie.

■ **NÁRODNÉ KOLO SÚŤAŽE V KRESLENÍ A MAĽOVANÍ PRE DETI A MLÁDEŽ „ŠPORT VO FANTÁZII – OLYMPIÁDA, MÔJ SEN".** Aj deti a mládež na Slovensku sa môžu zúčastniť na medzinárodnej olympijskej súťaži v kreslení a maľovaní k OH 2008 v Pekingu s názvom „Šport vo fantázii - Olympiáda, môj sen", vyhlásenej v Poľsku. SOV sa stal spoluorganizátorom národného kola. Témou prác je šport a blížiace sa Hry XXIX. olympiády v Pekingu 2008. Súťaž je určená pre deti a mládež a potrvá do 15. mája 2007. Súťaží sa v troch kategóriách v dvojrozmerných dielach v ľubovoľných technikách (kresba, maľba, grafika, koláž a podobne): I. kategória: deti do 6 rokov, II. kategória: žiaci vo veku od 7 rokov do 14 rokov, III. kategória: žiaci vo veku od 15 rokov do 18 rokov.

Viac informácií o oboch súťažiach na www.olympic.sk v rubrike UMELECKÉ SÚŤAŽE.

Športová oblasť

■ **PORADA SOV S VEDENÍM ŠPORTOVÝCH ZVÄZOV O PROJEKTOCH SOV.** Začiatkom februára sa v Dome športu v Bratislave uskutočnila porada SOV s predsedami a generálnymi sekretármi športových zväzov olympijských športov. Podpredseda SOV pre letné športy Vladimír Miller a športový riaditeľ SOV Roman Buček komplexne odprezentovali 35 prítomným predstaviteľom športových zväzov nový projekt SOV - projekt Slovenského olympijského tímu s programami Peking 2008 a Vancouver 2010. Predseda komisie talentovanej mládeže SOV Jozef Bazálik informoval o projekte Juniorského olympijského tímu. Predstavitelia zväzov ďalej dostali podrobné informácie o snahách a zámeroch SOV v oblasti podpory starostlivosti o talentovanú mládež, predovšetkým o projekte identifikácie talentov.

■ **ÚVODNÉ ZASADNUTIE ŠTÁBU SOV PRE LETNÝ EYOF V BELEHRADE.** V Bratislave 14. februára prvý raz raz zasadal štáb SOV pre IX. letný Európsky olympijský festival mládeže (EYOF), ktorý sa v srbskom Belehrade uskutoční 21. – 28. júla tohto roku. Zo štyroch kolektívnych športov v programe EYOF obsadí Slovensko jedine vodnopólový turnaj chlapcov. S účasťou slovenských športovcov sa ďalej počíta v atletike, športovej gymnastike, cyklistike, džude, plávaní, stolnom tenise a v tenise. Celkove sa predpokladá, že SOV by vyslal výpravu s 57 – 60 športovcami. Slovenský olympijský výbor podporí prípravu mladých talentov na letný EYOF celkovou sumou zhruba 20 000 amerických dolárov. Doprava výpravy do srbskej metropoly sa z Bratislavy uskutoční autobusmi.

■ **OLYMPIONIK JOZEF HERDA ČESTNÝM OBČANOM TRNAVY IN MEMORIAM.** Mestské zastupiteľstvo v Trnave udelilo začiatkom marca in memoriam čestné občianstvo mesta Trnava striebornému olympionikovi z OH 1936 v Berlíne, zápasníkovi Jozefovi Herdovi. Ocenenie z rúk primátora Štefana Bošnáka prevzal na javisku trnavského Divadla Jána Palárika syn slávneho rodáka Henry Herda.

Olympijské kruhy SRo a SOV

■ **V ŠPORTOVOM MAGAZÍNE SLOVENSKÉHO ROZHLASU OD MARCA PRAVIDELNÉ OLYMPIJSKÉ KRUHY SRo A SOV.** Slovenský olympijský výbor sa snaží so svojimi aktivitami preniknúť do celoštátnych médií, aby aj ich prostredníctvom mohol šíriť olympijské myšlienky. Predstavitelia SOV oslovili s ponukou na spoluprácu v prvom rade dve verejnoprávne inštitúcie – Slovenskú televíziu a Slovenský rozhlas, pretože obsah ich kultúrno-výchovno-vzdelávacieho poslania sa čiastočne prekrýva s poslaním Slovenského olympijského výboru. Rokovania SOV s vedením Slovenského rozhlasu už majú aj svoj konkrétny výstup. Od prvej marcovej soboty si poslucháči Slovenského rozhlasu môžu každú sobotu v rámci Športového magazínu vypočuť niekoľkominútovú reláciu Olympijské kruhy Slovenského rozhlasu a Slovenského olympijského výboru. Tretieho marca pravidelné vysielanie tejto podvečernej relácie odštartovalo rozhovorom s predsedom SOV Františkom Chmelárom.

Dvojstranu pripravil ĽUBOMÍR SOUČEK

Najvýraznejšie slovenské športové úspechy zimy

Sezóna zimných športov sa s výnimkou ľadového hokeja už skončila, takže možno sumarizovať, čo nám priniesla rok po ZOH v Turíne. Pozrime sa na to predovšetkým cez optiku príprav na zimné olympijské hry 2010 v kanadskom Vancouvri a možných šancí na popredné umiestenia pod piatimi kruhmi. Sľubne vyzerajú najmä výsledky niekoľkých lyžiarov. Špecifický je samozrejme ľadový hokej.

Napriek stále vážnej finančnej situácii Slovenského lyžiarskeho zväzu veľmi pozitívne vyznievajú niektoré signály z lyžovania. Predovšetkým zjazdárka **Veronika Zuzulová** stabilizovala svoju výkonnosť v slalome na veľmi vysokej úrovni a jednoznačne sa zaradila do absolútnej svetovej špičky v tejto disciplíne. V pretekoch Svetového pohára stála trikrát na treťom stupienku (v Kranjskej Gore, Sierre Nevade a vo finále v Lenzerheide) a sedemkrát za sebou skončila v top 10, čo jej vynieslo celkovú piatu priečku v hodnotení slalomu v SP! Stala sa aj celkovou víťazkou tejto disciplíny v Európskom pohári, kde vyhrala trojo pretekov. V tomto roku jej vlastne nevyšiel len slalom na majstrovstvách sveta v Aare, kde skončila trinásta. Pozitívom na MS však bolo jej deviate miesto v superkombinácii, kde dosiahla tretí najlepší čas v slalome. Nádejný je aj vzostup výkonnosti Zuzulovej v obrovskom slalome.

V bežeckom lyžovaní síce žiadny náš pretekár nedosiahol takú vysokú stabilitu výkonov ako Zuzulová, ale v popredí sme na rôznych fórach zase mali až štvoricu lyžiarov. Z tradičnej dvojice našich mužských opôr sa vo Svetovom pohári viac darilo **Ivanovi Bátorymu**, ktorý sa dvakrát umiestil v prvej desiatke. Svetový šampionát v Sappore mu však nevyšiel – na veľkých podujatiach zo seba takmer tradične nevie dostať všetko. Oveľa viac sa na MS presadil **Martin Bajčičák**, šiesty v behu na 50 km klasickou technikou s hromadným štartom. Medzi ženami máme aj mladú vlnu. Nečakané popredné umiestenie na MS dosiahla dvojica **Alena Procházková – Katarína Garajová**, ktorá v tímovom šprinte voľnou technikou na 2x3x1200 m skončila siedma. Kým pre Garajovú to bol v sezóne ojedinelý úspech, Procházková sa presadila na viacerých frontoch. Svoju perspektívu potvrdila viacerými bodovanými umiesteniami v pretekoch SP, dvoma medailami na Svetovej zimnej univerziáde v Turíne, i ziskom titulu majsterky sveta do 23 rokov v šprinte na 1 km klasicky na MSJ v Tarvisiu.

Veľmi špecifický je ľadový hokej. Pre hodnotenie v našej verejnosti bude kľúčový výsledok nášho reprezentačného tímu na majstrovstvách sveta v Moskve. Úspech tímu na MS zvyčajne stojí na tom, koľkí z našich najlepších, ktorí v drvivej väčšine pôsobia v zámorí, prídu posilniť družstvo Slovenska. V Európe máme výborných hráčov pomenej. V zámorskej NHL sa viacerí slovenskí hokejisti v základnej časti opäť výrazne presadili. Najviac určite **Marián Hossa** v drese Atlanty Thrashers, ktorý je dnes nepochybne jedným z najlepších útočníkov na svete. V prípade dobrého zdravia medzi absolútnu elitu nepochybne patrí aj útočník Minnesoty Wild **Marián Gáborík**, ktorý v excelentnej spolupráci s **Pavlom Demitrom** vytvára jednu z najúdernejších dvojíc NHL. V obrane sa individuálne najviac presadzovali **Zdeno Chára** v tíme Bostonu Bruins a **Ľubomír Višňovský** v Los Angeles Kings; žiaľ, v marci si zlomil členok. V bránke Colorada Avalanche očividne vyrástol **Peter Budaj** a v Montreale Canadiens zase **Jaroslav Halák**, ale progres potvrdzujú aj viacerí ďalší mladíci. Črtá sa, že na ZOH 2010 by Slovensko malo byť schopné znovu postaviť veľmi silný tím. Je však otázne, kto z tých našich popredných hráčov, ktorí už majú hodne cez tridsať rokov, bude mať ešte o tri roky patričnú výkonnosť a či budeme mať dosť mladíkov, schopných ich adekvátne nahradiť. Nárast výkonnosti je zjavný u družstva žien SR, ktoré si na turnaji II. divízie MS v Pchjongjangu bez straty bodu vybojovalo postup do I. divízie. To utvára aj šancu tímu zúčastniť sa na kvalifikácii na olympijský turnaj 2010.

Na mierne vzostupnej vlne sa zdá byť krasokorčuľovanie. **Igor Macypura** si na MS v Tokiu ako prvý náš pretekár v ére samostatnosti vybojoval postup do voľných jázd. Nádejne sa medzi ženami na MS i ME prezentovala 16-ročná **Radka Bártová**. Na mládežníckom EYOD v Jake skončila štvrtá a dobre jej tam sekundoval aj **Jakub Štrobl** na piatom mieste.

Azda najnegatívnejšie zapôsobili v zime vzhľadom na predošlé roky výsledky slovenského mužského i ženského biatlonu. Vo svetovej konkurencii sa dokázala ako-tak presadiť iba veteránka **Martina Halinárová**. Lepšiu sezónu určite očakával aj strieborný olympijský medailista z Turína, snoubordista **Radoslav Židek**, ktorému nevyšiel svetový šampionát, a ani v pretekoch SP sa nikde nepresadil do prvej desiatky. Sánkovanie prežilo sklamania v podobe rozlúčok olympionikov Jaroslava Slávika i Ľubomíra Micka. Hoci medzinárodné výsledky našich mladších sánkarov boli slušné, výraznejší úspech chýbal. V short tracku sa naši pretekári medzinárodne nepresadili. Bobisti, ktorí trpia na nedostatok financií, štartovali v zahraničí len sporadicky. Trápime sa v akrobatickom lyžovaní i v skokoch na lyžiach. V severskej kombinácii sa Slovák na svetovej scene vôbec neobjavil. V curlingu síce možno v mužskej kategórii pozorovať náznaky výkonnostného vzostupu, ale cesta na olympiádu vyzerá byť stále príliš vzdialená.

ĽUBOMÍR SOUČEK

■ *Martin Bajčičák (vpravo) dosiahol šiestym miestom v behu na 50 km klasicky najlepší slovenský zimný výsledok na MS, Ivan Bátory bol dvakrát v top 10 na pretekoch SP.* FOTO ĽUBOMÍR SOUČEK

Viacero sľubných náznakov pre leto

Mnoho letných športov je dnes už takpovediac celosezónnych, takže aj keď rozhodujúce dianie sa vo väčšine z nich odohrá v rozpätí júla až septembra (zhruba rok pred OH v Pekingu), aj v zime môžu niektorí športovci ponúknuť veľmi sľubné náznaky. Povšimnime si tie najvýraznejšie zo strany slovenských reprezentantov.

Strelec **Zoltán Baláž** dosiahol koncom januára na Veľkej cene Mníchova vo vzduchovej puške 60 pri základnom nástrele absolútne maximum 600 bodov. Marcové ME vzduchovkárov v Deauville mu však príliš nevyšli, najlepším výsledkom tam bolo šieste miesto **Jozefa Gönciho.** Mimoriadny úspech dosiahol na marcových halových majstrovstvách Európy v atletike v Birminghame guliar **Mikuláš Konopka.** Pri všetkých piatich platných pokusoch prekonal hranicu extratriedy 21 metrov a najlepším výkonom 21,57 m suverénne získal zlato, keď 18 rokov slovenský halový rekord Karla Šulu zlepšil o priam neuveriteľných o 63 cm. Ďalšie bodované umiestenie pridala trojskokanka **Dana Velďáková**, ktorá výkonom 14,13 m skončila šiesta. Tenistka **Daniela Hantuchová** v januári postúpila do osemfinále grandslamového turnaja Australian Open v Melbourne a po ďalších sľubných výsledkoch na turnajoch WTA Tour v marci dosiahla skvelý úspech víťazstvom vo turnaji v Indian Wells, ktorý sa významom radí hneď za grandslamové. Triumf si vybojovala ako štrnásta nasadená, keď na ceste k nemu zdolala tretiu nasadenú Švajčiarku Hingisovú, aj "dvojku" Rusku Kuznecovovú.

VÝZNAMNÍ SLOVENSKÍ OLYMPIJSKÍ A ŠPORTOVÍ JUBILANTI V II. ŠTVRŤROKU 2007

OLYMPIONICI

★ 85 ROKOV: **VÁCLAV ČEVONA, nar. 24. 5. 1922 v Ružomberku – Rybárpoli.** V atletike účastník OH 1948 v Londýne (štvrtý v behu na 1500 m) a 1952 v Helsinkách.

★ 80 ROKOV: **FRANTIŠEK HRÚZIK, nar. 1. 5. 1927 v Topoľčiankach.** Účastník OH 1960 v Ríme v jazdectve.

★ 75 ROKOV: **DUŠAN LUKÁŠIK, nar. 28. 5. 1932 v Ružomberku.** V basketbale účastník OH 1960 v Ríme, člen piateho družstva ČSSR.

★ 70 ROKOV: **ANTON ŠOLTÝS, nar. 30. 4. 1937 v Kežmarku.** V zjazdovom lyžovaní účastník ZOH 1964 v Innsbrucku.

★ 65 ROKOV: **JÁN ILAVSKÝ, nar. 27. 5. 1942 vo Važci.** V behu na lyžiach účastník ZOH 1972 v Sappore (člen ôsmej štafety ČSSR na 4x10 km), na ZOH 1994 v Lillehammeri, 1998 v Nagane a 2002 v Salt Lake City bol ako tréner.

FUNKCIONÁRI A TRÉNERI

★ 85 ROKOV: **JÁN MRÁZ, nar. 28. 6. 1922 v Banskej Bystrici.** Bývalý generálny tajomník Slovenského olympijského výboru, dlhoročný člen predsedníctva Medzinárodnej lyžiarskej federácie (FIS) i predsedníctva česko-slovenského lyžiarskeho zväzu a predseda slovenského lyžiarskeho zväzu, generálny sekretár majstrovstiev sveta 1970 v klasickom lyžovaní vo Vysokých Tatrách, bývalý člen revíznej komisie Európskych olympijských výborov. Nositeľ Olympijského radu v striebre a Zlatých kruhov Slovenského olympijského výboru, čestný člen SOV a čestný člen FIS, člen rady starších SOV.

★ 80 ROKOV: **JÁN NOVOTNÝ, nar. 13. 5. 1927 v Košiciach.** Bývalý člen exekutívy, športový riaditeľ a predseda technickej komisie Medzinárodnej únie moderného päťboja (UIPM).

★ 65 ROKOV: **ANTON IHRING, nar. 30. 4. 1942 v Kremnici.** Dlhoročný popredný športový funkcionár, bývalý juniorský reprezentant ČSSR v atletike, tréner viacerých čs. reprezentantov vo vrhačských disciplínach (Šula, Hamar, Hanuláková), dlhoročný pedagóg na katedre atletiky FTVŠ UK v Bratislave a autor viacerých odborných publikácií. Dovedna 16 rokov bol šéfom slovenskej atletiky (1982 – 1998), desať rokov aj podpredsedom federálneho zväzu, pôsobil i v komisii Grand Prix IAAF. Od roku 1998 prezident Slovenskej triatlonovej únie. Viedol Stredisko vrcholového športu ministerstva školstva, neskôr zmenené na Centrum akademického športu (riaditeľom bol v rokoch 1982 – 2004). Od vzniku SOV až do roku 2001 bol prvým podpredsedom SOV, po abdikácii Vladimíra Černušáka v auguste 1999 na tri mesiace poverený vedením SOV. Na ZOH 1994 v Lillehammeri a 1998 v Nagane viedol slovenskú výpravu. V rokoch 1990 – 2004 bol prezidentom Asociácie, resp. Konfederácie športových zväzov a podpredsedom SZTK.

★ 60 ROKOV: **HELENA HANKOVÁ, nar. 27. 4. 1947 v Bratislave.** Na letnej paralympiáde 1992 viedla družstvo telesne postihnutých volejbalistov ČSFR, následne až doteraz trénuje slovenskú reprezentáciu. Na paralympiáde 1996 priviedla družstvo k striebru a na paralympiáde 2000 k bronzu. V rokoch 1995 - 1998 bola predsedníčkou Slovenského paralympijského výboru (SPV), do roku 2003 predsedníčkou Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov (SZTPŠ), v súčasnosti je generálna sekretárka SZTPŠ.

Prehľad jubilantov za celý rok 2007 na www.olympic.sk.

Z kalendára najbližších podujatí do konca júna

OLYMPIJSKÉ PODUJATIA NA SLOVENSKU

- **26. apríl 2007 - seminár „Šport v meste“ – Bratislava**
- **apríl – máj 2007 - regionálne kolá vedomostnej súťaže o olympizme pre základné školy v olympijských kluboch Slovenska**
- **máj 2007 - vyhodnotenie národného kola olympijskej výtvarnej súťaže pre deti a mládež „Šport vo fantázii – Olympiáda, môj sen“**
- **15. – 17. jún 2007 - finále vedomostnej súťaže o olympizme pre základné školy a Medzinárodný olympijský tábor detí a mládeže – Tatranská Lesná**
- **22. jún 2007 - Beh Olympijského dňa na celom území Slovenska**

VÝZNAMNÉ ŠPORTOVÉ PODUJATIA V ZAHRANIČÍ

- **23. – 29. 4. 2007 - ME mužov a žien v športovej gymnastike - Amsterdam (Holandsko)**
- **27. 4. – 13. 5. 2007 - MS v ľadovom hokeji mužov – Moskva (Rusko)**
- **12. – 19. 5. 2007 - ME vo windsurfingu v triede Mistral - Verona (Taliansko)**
- **12. 5. – 3. 6. 2007 - cyklistické preteky Giro d'talia – Taliansko**
- **18. – 22. 5. 2007 - MS v taekwondo - Peking (Čína)**
- **21. – 27. 5. 2007 – MS jednotlivcov v stolnom tenise - Záhreb (Chorvátsko)**
- **27. 5. – 10. 6. 2007 - grandslamový tenisový turnaj Roland Garros**
- **6. – 13. 6. 2007 - ME v modernom päťboji a olympijská kvalifikácia - Riga (Lotyšsko)**
- **10. – 16. 6. 2007 - ME v jachtingu - Flensburg (Nemecko)**
- **25. 6. – 8. 7. 2007 - grandslamový tenisový turnaj Wimbledon – Londýn (Veľká Británia)**
- **27. 6. – 1. 7. 2007 - ME v rýchlostnej kanoistike - Pontevedra (Španielsko)**
- **28. 6. – 1. 7. 2007 - ME v modernej gymnastike - Baku (Azerbajdžan)**

VÝZNAMNÉ ŠPORTOVÉ PODUJATIA NA SLOVENSKU

- **11. – 13. 5. 2007 - Medzinárodný tatranský slalom – vodný slalom - Liptovský Mikuláš**
- **19. – 20. 5. 2007 - medzinárodné majstrovstvá Slovenska vo vodnom slalome Slovak Open - Čunovo**

■ *Víťazku z Indian Wells Danielu Hantuchovú čakajú v druhom štvrťroku grandslamové turnaje Roland Garros a Wimbledon.* *FOTO SITA*

- **25. – 27. 5. 2007 - Veľká cena Slovenska v plávaní v 50 m bazéne – Bratislava**
- **9. 6. 2007 - Záhorácka dvadsiatka v chôdzi (zároveň majstrovstvá SR mužov na 20 km) - Borský Mikuláš**
- **13. – 17. 6. 2007 - ME mužov a žien vo vodnom slalome – Liptovský Mikuláš**
- **29. 6. – 8. 7. 2007 - ME hráčok do 17 rokov v hádzanej – Bratislava**
- **14. – 15. 7. 2007 - ME v maratóne – rýchlostná kanoistika, Trenčín**

Podrobný kalendár športových podujatí 2007 na www.olympic.sk.

V sobotu sa uskutoční 33. valné zhromaždenie SOV

Na olympijskom snemovaní sa zúčastní aj prezident EOV Patrick J. Hickey

V bratislavskom hoteli Holiday Inn sa v sobotu 21. apríla uskutoční 33. valné zhromaždenie Slovenského olympijského výboru. Jeho program bude mimoriadne bohatý. Vyznamenania i ocenenia SOV si na zasadnutí prevezme niekoľko desiatok osobností slovenského športu. Olympijské snemovanie poctí svojou prítomnosťou aj prezident Európskych olympijských výborov a člen MOV Patrick Hickey.

Sobotňajšie 33. valné zhromaždenie SOV sa uskutoční viac než rok po predošlom snemovaní v marci 2006. Bude mať aj slávnostnú časť, v rámci ktorej si vyznamenania a ocenenia SOV preberie niekoľko desiatok významných osobností slovenského olympijského hnutia. Rokovanie poctí svojou prítomnosťou aj prezident Európskych olympijských výborov a člen MOV Patrick Hickey z Írska, ktorý si prevezme Trofej SOV.

Značná pozornosť sa na rokovaní sústredí na program príprav SOV na budúcoročné Hry XXIX. olympiády v Pekingu, ako aj na program príprav na ZOH 2010 vo Vancouvri a na projekt Juniorského olympijského tímu. Ďalšia časť rokovania bude zameraná na olympijské aktivity – na program v tejto oblasti na tento rok, ako aj na návrh systému Olympijských festivalov mládeže v SR. V rámci ekonomických tém odznie správa o hospodárení SOV za rok 2006, ako aj správa o činnosti Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s., za uplynulý rok a program jej činnosti na rok 2007. Delegáti ďalej schvália rozpočet SOV na rok 2007 a zoznámia sa s plánom osláv 15. výročia vzniku SOV, ktoré sa začnú v decembri tohto roka a budú pokračovať aj v priebehu ďalšieho roka.

Trofej prezidenta MOV Márii Mračnovej

Podpredsedníčka SOV pre rozvoj olympizmu, predsedníčka Slovenského atletického zväzu a bývalá špičková atlétka (štvrtá na OH 1976 a šiesta na OH 1968 v skoku do výšky) **Mária Mračnová** si z rúk člena MOV Patricka Hickeyho prevezme na 33. VZ SOV Trofej prezidenta MOV. Okrem si toho dvojnásobná olympionička v behu na lyžiach **Anna Pasiarová** na snemovaní prevezme diplom MOV "Žena a šport".

VÝROČNÉ OCENENIA SOV ZA ROK 2006

■ **TROFEJ SOV:** **PATRICK HICKEY** (ocenenie významnej osobnosti za aktuálny prínos v propagácii olympijského hnutia a prehlbovaní jeho vplyvu na šport a kultúru)

■ **CENA VLADIMÍRA ČERNUŠÁKA:** **JÁN GREXA** (ocenenie za propagáciu a šírenie olympijských myšlienok najmä v pedagogickom procese – Ján Grexa je predseda Slovenskej olympijskej akadémie, vysokoškolský pedagóg, historik športu a telesnej kultúry)

■ **CENA RADOVANA KAUFMANA:** **TOMÁŠ PITOŇÁK** (za čin v duchu tolerancie a fair play – Tomáš Pitoňák je juniorský reprezentant SR v curlingu), **MAREK UJLAKY** (za čin v duchu tolerancie a fair play – Marek Ujlaky je popredný futbalista a viacnásobný reprezentant SR), **JÁN ČAPKOVIČ** (za celoživotné pôsobenie v súlade s princípmi humanizmu – Ján Čapkovič je bývalý popredný futbalový reprezentant ČSSR, dnes funkcionár a tréner)

■ **CENA MATYLDY PÁLFYOVEJ:** **HANA TÖCZIKOVÁ** (ocenenie ženy za športové výsledky, aktivitu v športe a v olympijskom hnutí – Hana Töcziková sa v Košiciach roky venuje príprave krasokorčuliarskych talentov a vychovala viacero reprezentantov Slovenska)

■ **CENA PAVLA SCHMIDTA:** **RADOSLAV ŽIDEK** (ocenenie za výkon roka v olympijskej discipline – Radoslav Židek získal na ZOH v Turíne striebro v snoubordkrose, historickú prvú medailu Slovenska na ZOH)

■ **CENA ONDREJA NEPELU:** **JANA DUKÁTOVÁ** (ocenenie pre mladého športovca, u ktorého sa výrazne prejavila športová perspektíva – vodná slalomárka Jana Dukátová sa v roku 2006 v K1 stala majsterkou sveta, majsterkou Európy do 23 rokov, aj akademickou majsterkou sveta)

■ **CENA JANKA ZACHARU:** **LADISLAV POLHAMMER** (ocenenie trénera mládeže, ktorý dlhodobo aj aktuálne dosahuje prenikavé výsledky – Ladislav Polhammer sa dlhé roky venuje príprave mladých rýchlostných kanoistov v Komárne a jeho rukami prešli všetci neskorší komárňanskí majstri sveta)

■ **CENA MIRA PROCHÁZKU:** **LADISLAV KRNÁČ** (ocenenie za celoživotnú propagáciu športu a olympizmu prostriedkami literatúry a publicistiky – Ladislav Krnáč pôsobil 34 rokov ako vedúci zahraničného oddelenia denníka Šport, špecializoval sa aj na olympijskú problematiku a ako novinár sa zúčastnil na ôsmich olympijských hrách)

VYZNAMENANIA SOV

NÁVRHY NA ČESTNÝCH ČLENOV SOV

■ **LADISLAV ČEPČIANSKY** (1931), bývalý popredný rýchlostný kanoista, vicemajster sveta, účastník OH 1956 - šiesty v K1 na 1 km aj 10 km – a OH 1960, významný športový funkcionár a telovýchovný pedagóg, člen rady starších SOV.

■ **PAVOL HANDZO** (1919), zakladateľ telovýchovného lekárstva na Slovensku, v rokoch 1948 – 1972 lekár viacerých čs. olympijských výprav, popredný autor množstva odborných prác, bývalý prodekan Lekárskej fakulty UK.

■ **IVAN MACÁK** (1930), zakladateľ športovej psychológie na Slovensku, bývalý dekan Fakulty telesnej výchovy a športu UK, prorektor Univerzity Komenského a podpredseda Európskej federácie psychológie športu.

STRIEBORNÉ KRUHY SOV

KAROL FAKO
KAZIMÍR FERIENČÍK
JOZEF NEMEC
JÁN NOVOTNÝ
EVA ŠURANOVÁ

BRONZOVÉ KRUHY SOV

ZDENKO BELAJ
FRANTIŠEK BOČKO
IVAN FERÁK
PAVEL GAJDOŠ
KAROL GUMÁN
MAGDA HOLÁ
ALENA HOLÁRKOVÁ-HEJTMÁNKOVÁ
MILAN HURTALA
MARIÁN KAFKA
VLADIMÍR KOVALÍK
MILAN KUŽELA
JÁN KVASINA
EUGEN LACZO
MIROSLAV MARTINÁK
DUŠAN MEŠÁR
IVAN NÉMETHY
DUŠAN POLÁČEK ml.
ONDREJ ŠIMA
OTAKAR URBAN

Na 33. VZ SOV budú udelené aj viaceré čestné uznania.

Vizitka prezidenta Európskych olympijských výborov Patricka J. Hickeyho

Prezident Európskych olympijských výborov (EOV) Patrick Joseph Hickey z Írska je v súčasnej funkcii od júla minulého roku. Nastúpil po Talianovi Mariovi Pescantem, ktorý sa funkcie vzdal. Patrick J. Hickey predtým od roku 2001 zaujímal pozíciu generálneho sekretára EOV. V období 1997 – 2001 bol viceprezidentom EOV, v tom čase EOV viedol súčasný prezident Jacques Rogge. Už od roku 1989 stojí Patrick J. Hickey na čele Olympijskej rady Írska a od roku 1995 je členom Medzinárodného olympijského výboru. Ešte o rok dlhšie je členom exekutívy celosvetovej Asociácie národných olympijských výborov (ANOV).

Rodák z Dublinu (narodený 17. júna 1945) a otec štyroch detí Patrick J. Hickey sa profesne ako riaditeľ spoločnosti zaoberá developerskou činnosťou.

V športe sa aktívne venoval džudu, futbalu, tenisu, squashu a golfu. Najväčšie úspechy dosiahol v džude, v ktorom štyridsaťkrát reprezentoval Írsko. Je držiteľom 3. danu a ako prvý írsky džudista v histórii získal v Japonsku čierny pás. Roky stál na čele Írskej džudistickej asociácie, neskôr ho zvolili za jej doživotného čestného prezidenta.

Do olympijských funkcií sa prepracoval práve cez pôsobenie v džude. Ešte pred zvolením za prezidenta ÍOV bol šéfom írskej misie na OH 1988 v Soule. V MOV ho krátko po zvolení vtedajší prezident Juan Antonio Samaranch vymenoval za člena marketingovej komisie a komisie Olympijskej solidarity, v ktorých pôsobí doteraz. Bol aj členom komisie MOV 2000, ktorá pripravovala rozsiahle reformy v olympijskom hnutí.

Olympijská solidarita – účinný nástroj SOV

Na podporu športu na Slovensku vynaložil SOV z prostriedkov Olympijskej solidarity za dva roky takmer pätnásť miliónov korún

Slovenský olympijský výbor v rámci svojej činnosti zastrešuje mnohé projekty. Nie sú to len úlohy spojené s prípravou a účasťou na letných či zimných olympijských hrách, ale aj mnohé ďalšie aktivity. Organizujeme literárne, fotografické, či výtvarné alebo architektonické súťaže s tematikou športu, rôzne semináre či výstavy. Rozpočet na činnosť SOV je len čiastočne pokrytý štátnymi dotáciami. Ďalšie potrebné finančné prostriedky si musíme zabezpečiť sami. Časť nutných financií získavame z marketingových aktivít a zvyšné získavame prostredníctvom Olympijskej solidarity na konkrétne projekty.

Projekt Olympijskej solidarity utvoril Medzinárodný olympijský výbor v roku 1961. Odrážal potrebu vzájomnej pomoci, porozumenia, spolupráce a podpory rozvoja športu. V tom období bola hlavnou úlohou podpora športovcov z Afriky a Ázie, zameraná predovšetkým na zabezpečenie ich účasti na olympijských hrách. Toto zameranie zostalo v platnosti aj dodnes, ale pribudla k nemu podpora činnosti národných olympijských výborov na celom svete cez jednotlivé projekty.

Tak, ako sa vďaka rastúcej podpore marketingových partnerov MOV i vďaka stále rastúcim príjmom z predaja vysielacích práv cyklicky zlepšovala finančná situácia Medzinárodného olympijského výboru (dialo sa tak predovšetkým od začiatku 80. rokov minulého storočia), rovnako narastala aj podpora programov Olympijskej solidarity zo strany MOV.

V poslednom období MOV kladie veľký dôraz na individuálnu prácu s národnými olympijskými výbormi. Preto utvoril samostané oddelenie, ktoré je venované len tejto agende a funguje výborne. Olympijská solidarita pripravuje svoje programy a finančné krytie vždy na štvorročné obdobie olympijského cyklu medzi dvoma Hrami olympiády. V súčasnosti sú programy Olympijskej solidarity rozdelené do štyroch hlavných oblastí: prvá sa týka športovcov, druhá trénerov, tretia činnosti národných olympijských výborov a štvrtá špeciálnych projektov.

■ *Vďaka Olympijskej solidarite môže slovenský bedminton tohto roku ťažiť z pomoci špičkového indonézskeho trénera Daryona Budisantosa.*

OLYMPIJSKÉ ŠTIPENDIÁ POMÁHAJÚ HVIEZDAM I MLADÝM TALENTOM

Slovenský olympijský výbor využíva možnosti Olympijskej solidarity na napĺňanie svojich úloh. V súčasnom olympijskom cykle Olympijská solidarita ponúka dvadsať programov v rôznych oblastiach. Najdôležitejšou súčasťou týchto programov sú takzvané olympijské štipendiá, ktoré slúžia vybraným športovcom na skvalitnenie ich prípravy na letné či zimné olympijské hry. Tento program je v platnosti už od roku 1989, takže v súčasnosti vrcholí už jeho piaty cyklus.

V uplynulom období využili možnosť poberania olympijského štipendia tisícky športovcov z celého sveta, vrátane viacerých slovenských reprezentantov. Napríklad v príprave na ZOH 2006 v Turíne využívalo po dohode SOV so športovými zväzmi túto podporu v celkovej výške 840 000 korún dovedna sedem športovcov – bežec na lyžiach Martin Bajčičák, snoubordista Radoslav Žídek, zjazdárka Soňa Maculová a osádka štvorbobov. V príprave na OH 2008 v Pekingu využíva túto možnosť takisto sedem športovcov – strelci Matej Meszáros, Mário Filipovič, Lenka Barteková a Jana Mezeiová, atlét Libor Charfreitag, šermiar Attila Ersék a vodná slalomárka Jana Dukátová. SOV vďaka Olympijskej solidarite prispieva na ich prípravu sumou 6 160 000 korún.

VÝRAZNÁ PODPORA ROZMANITÝCH PROJEKTOV

Okrem uvedenej podpory juniorom a mladým talentom pridelil SOV na prípravu a účasť na zimných a letných Európskych olympijských festivaloch mládeže (EYOF) v tomto olympijskom cykle sumu celkove 1 900 000 korún. Dôležitou oblasťou v práci s mládežou je aj identifikácia talentov. Slovenský olympijský výbor si v spolupráci s Ministerstvom školstva SR vytýčil cieľ pripraviť a realizovať projekt zameraný na túto oblasť. Tento projekt je veľmi náročný z časového a aj finančného hľadiska. SOV naň prispel sumou 900 000 Sk.

Príprava v niektorých športových odvetviach sa na Slovensku nie vždy dá uskutočniť bez pomoci zahraničných trénerov – špecialistov. Na ich angažovanie mnohé športové zväzy nemajú finančné prostriedky. Aj v tejto oblasti SOV pomohol s výdatným prispením Olympijskej solidarity. V poslednom období sme takto zabezpečili účasť a pobyt trénerských odborníkov pre modernú gymnastiku a bedminton. Projekt bol podporený sumou 614 000 korún.

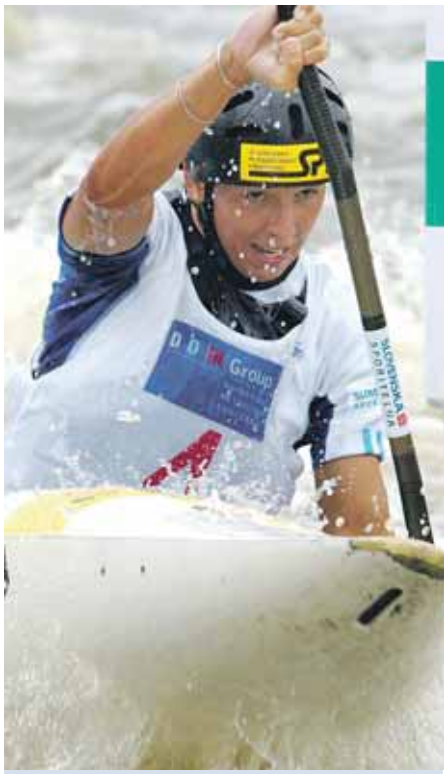

■ *Štipendium Olympijskej solidarity výrazne pomáha vlaňajšej majsterke sveta vo vodnom slalome Jane Dukátovej.*
FOTO DUŠAN KOUTNÝ

V oblasti špeciálnych projektov SOV zabezpečil finančnú podporu napríklad pre účasť na seminári o športovom manažmente MEMOS, ďalej na programy v oblasti športovej medicíny, projekty zamerané na skvalitnenie životného prostredia, športu pre všetkých a ženy a šport. Samostatnú kapitolu v tejto oblasti tvoria kultúra a vzdelávanie, olympijské dedičstvo a Slovenská olympijská akadémia. Na špeciálne projekty SOV vyčlenil na štyri roky sumu 1 400 000 korún.

Medzinárodný olympijský výbor zriadením a činnosťou Olympijskej solidarity otvoril mnohým národným olympijským výborom také možnosti na činnosť, aké by bez výraznej finančnej pomoci neboli možné. SOV využíva tieto možnosti nielen na svoju činnosť, ale aj na podporu iných športových zväzov a subjektov. Napríklad len v uplynulom dvojročnom období (2005 a 2006) SOV z Olympijskej solidarity získal na činnosť prostriedky vo výške 14 800 000 korún, ktoré využil v prospech slovenského športu a olympijského hnutia.

Sme poctení a zároveň hrdí, že nami získané finančné prostriedky môžeme použiť na zlepšenie prípravy športovcov, či na skvalitnenie vzdelávania trénerov, čiže pre rozvoj slovenského športu a olympizmu.

JOZEF LIBA, generálny sekretár SOV

Pre zdravé telo a zdravého ducha

Západoslovenská energetika, a.s., je generálnym partnerom SOV i Slovenského olympijského tímu a veľkým podporovateľom športu

Člen skupiny e·on

Západoslovenská energetika

Ak dostanete úlohu opísať slovne energiu, slovo pohyb by tam určite nechýbalo. Preto je prirodzené, že spoločnosť, ktorá sa zaoberá usmerňovaním pohybu elektrónov v elektrickej sieti, sa bude angažovať v športe, kde pohyb má nielen estetický, ale najmä nezastupiteľný zdravotný účinok. Západoslovenská energetika, a.s., sa v športe angažuje výrazne. Je generálnym partnerom Slovenského olympijského výboru a Slovenského olympijského tímu a celkove veľkým podporovateľom slovenského športu.

V roku 2005 získala Západoslovenská energetika, a.s. (ZSE), podpisom zmluvy o generálnom partnerstve so Slovenským olympijským výborom zastrešujúci symbol pre svoje viaceré aktivity v oblasti výkonnostného a rekreačného športu mládeže. Ako člen nemeckého energetického koncernu E.ON pristúpila ku koncepcii E.ON Olympia Team, ktorá bola schválená predstavenstvom E.ON-u v Düsseldorfe ako marketingová stratégia na naplnenie spoločenskej zodpovednosti firmy v oblasti športu. V roku 2005 totiž jednotlivé podniky skupiny E.ON podporovali na individuálnej báze okolo 3000 športovcov, ktorí sa pripravovali na olympijské súťaže v širších národných výberoch. Preto myšlienka zjednotenia tejto podpory pod spoločnú vlajku olympijského hnutia bola logická.

Partnermi národných olympijských výborov (NOV) sú vo viacerých prípadoch konkurenčné firmy E.ON-u, preto sa medzinárodný koncept spolupráce E.ON - NOV mohol doposiaľ uplatniť len na Slovensku a v Maďarsku. Vzhľadom na organizáciu súťaží a prípravy športovcov prostredníctvom športových zväzov má olympijské hnutie a jeho myšlienka význam najmä ako symbol amatérskeho športu a jeho čistej a férovej súťaživosti.

Západoslovenská energetika, a.s., sa z rovnakých dôvodov venuje aj priamej spolupráci s klubmi a spolkami telesnej kultúry a podporuje významné športové podujatia. Mladí futbalisti v Bratislave a Senci, hokejisti v Nitre a Trenčíne, hádzanári v Hlohovci a Nových Zámkoch, paralympijskí plavci IAMES-u, ale aj školáci z celého kraja sa mohli pripravovať a súťažiť vďaka podpore ZSE, či po prvý raz si vyskúšať zabehnúť elektronicky meranú šesťdesiatku v krytej hale.

■ *V rámci stratégie „Pozitívna energia pre šport“ Západoslovenská energetika, a.s., sumou 300 000 Sk spolufinancovala výstavbu skateparku v Bošanoch.*

Asi najkrajšou metaforou olympizmu v športovom portfóliu ZSE je spolupráca so združením Atletika+ pri organizácii a zabezpečení osemkolovej atletickej série s názvom „Zo školských lavíc do športovej haly Elán“. Pod záštitou prvej dámy SR pani Silvie Gašparovičovej pripravili organizátori projekt, ktorý sa atmosférou a vážnosťou príprav vyrovná majstrovským súťažiam dospelých. Päťsto školákov v jednom kole, mnohí z nich vôbec po prvý raz, zacítia pod nohami pravý tartan a vychutnajú si atmosféru veľkej súťaže. Atletika je bránou k olympijskému športu a azda mnohí pri nej aj vydržia, alebo aspoň získajú vzťah k aktívnemu pohybu.

■ *Na prvoaprílovom Tatrabanka City Marathone v Bratislave bola ZSE hlavným partnerom polmaratónu a detského behu.*

A možno bude zase o kúsok lepšie - obnovenie tradície bratislavského maratónu potvrdila prvá aprílová nedeľa. Tatrabanka City Marathon má za hlavného partnera ZSE. Tisícdvesto účastníkov na trati - to je už slušné číslo. Podobne ako viac než osemsto in-line korčuliarov každý letný piatok v uliciach Bratislavy tiež pod záštitou ZSE.

Pre vyznavačov cykloturistiky Západoslovenská energetika, a.s., v spolupráci so Slovenským cykloklubom zabezpečuje dobrú orientáciu na trase a bezpečný návrat domov. Obnova a budovanie cykloturistického značenia a nových trás je ďalším z príspevkov ZSE k aktívnemu životnému štýlu.

Pozitívna energia pre šport – to je heslo ZSE, ktorého sa spoločnosť drží. A pod týmto sloganom zároveň prispieva na rekonštrukcie športovísk v kraji. Suma 5,5 milióna korún pomohla v rokoch 2005 - 2007 pri spolufinancovaní obnovy a výstavby dovedna 27 športovísk v kraji. Zdravý duch sa najradšej drží v zdravom tele. Možno aj vďaka ZSE.

Pozitívna energia pre šport

Pomáhame napĺňať športové sny našich detí

Pokračujeme v úspešnom projekte z minulého roku a aj v roku 2007 pomôžeme zveľadiť ďalších 14 športovísk v regióne západného Slovenska. V programe **Pozitívna energia pre šport** sme tento rok rozdelili 3 300 000 Sk na obnovu a výstavbu športových areálov.

www.zse.sk
www.eon.com

Člen skupiny e·on

Západoslovenská energetika

SLOVENSKO Olympijský tím

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKY VYBOR

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ MARKETINGOVÁ, a. s.

GENERÁLNI PARTNERI

bts AIRPORT BRATISLAVA

KIA MOTORS

Člen skupiny e·on Západoslovenská energetika

PARTNERI

Matador

OZETA NEO

Topvar

ZENTIVA

DODÁVATELIA

AVON

bollé

Daylong

Holiday Inn BRATISLAVA

J.& R. PRETZELMAYER

THERMAE PIEŠŤANY

lenovo

NUTREND

remark | cma

ZORNICA BANKOFASHION

MEDIÁLNI PARTNERI

funradio

KORZÁR

SITA

SME

ŠPORT

TA3

ÚJ SZÓ